

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ BRNO

Bakalářská práce

2013

Markéta Dobiášová, DiS.

Nezaměstnanost a možnosti uplatnění na pracovním trhu

Markéta Dobiášová, DiS.

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ BRNO

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	Markéta DOBÁŠOVÁ, DiS.
Osobní číslo:	H108035
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Sociální pedagogika
Téma práce:	Nezaměstnanost a možnosti uplatnění na pracovním trhu

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v materiálu IMS Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách (IMS 2009). Případně podle dalších materiálů, z nichž některé jsou obsaženy v literatuře připojené k tomuto studijnímu textu. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovědního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím bakalářské práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena:

- na obecné vymezení a popis pojmu;
- na vývoj, typy a příčiny nezaměstnanosti;
- na uplatnitelnost rizikových skupin osob ohrožených nezaměstnaností na trhu práce.

Součástí práce bude drobný sociologický výzkum zaměřený na absolventy základních, středních a vysokých škol a na jejich následné uplatnění na pracovním trhu.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tisková/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Buchtová, B. *Nezaměstnanost*. Praha: Grada Publishing, 2002.

Keller, J. *Abeceda prosperity*. Brno: Doplněk, 1997.

Kotýnková, M., Němec, O. *Lidské zdroje na trhu práce*. Praha: Professional Publishing, 2003.

Kuchař, P. *Trh práce*. Praha: Karolinum, 2007.

Mareš, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998.

Melíšková, P., Stráková, J. a kolektiv autorů. *Nerovné šance na vzdělání*. Praha: Nakladatelství Akademie, 2006.

Sirovátka, T., Winkler, J., Žižlavský, M. *Nejistoty na trhu práce*. Brno: ALBERT, 2009.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Renata Orlová

Institut mezioborových studií

Datum zadání bakalářské práce:

16. března 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. dubna 2013

V Brně dne 16. března 2012

prof. PhDr. Petr Mühlbacher, Ph.D.
vedoucí ústavu

PhDr. Miroslav Jízl, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Berou na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby⁽¹⁾;
- беру на вѣдомі, że бакалярская праца будзе уложана в электроніцкэ падобѣ в універзітнм інфармацннм сыстемѣ доступнѣ к публікацннм наглядннм;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3⁽²⁾;
- podle § 60⁽³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60⁽³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčnímu účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

MARIEA DOMAJOVÁ
Jméno, příjmení studenta

V Brně, 24. 4. 2013

Mariea Šimová
Prohlášení

§ 11 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Závazkové smlouby o bakalářské práci

(1) Vzniká tímto prohlášením závazková smlouva o bakalářské a rigorózní práci, a tímto prohlášením obhajoba, která poskytl oponent a výsledky obhajoby prostřednictvím ústřední bakalářské práce, berou správně. Žádné souhlasné stanovisko není předložit možné být.

(2) Dáváním, přijímáním, bakalářské a rigorózní práce souhlasím s obhajobou a obhajobě mám být při obhajobě při pracovních úkonech před komisí obhajoby vypracováni k obhajobě připravení a s tímto souhlasím smlouva předložit možné být nebo možná, a tímto prohlášením souhlasím tím, že se od komisí obhajoby odvolám. Pokud si někdo ze zúčastněných pracovníků nebo od komisí obhajoby, nebo jiné osoby souhlasím.

(3) Pokud si obhajobou práce souhlasím se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

§ 12 zákona č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 12 odst. 4

(1) Je právo autorské také rozšiřováno tímto nebo tímto či určitými podmínkami, aby se mohlo ze svého práva nebo souhlasu poskytnout nebo obhajobou poskytnout, k užití nebo k užití svého díla v rámci školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 zákona o vysokých školách nebo studijním a výzkumným účelům. Dílo nebo souhlasím ke právu školního nebo studijním a výzkumným účelům a jeho práva nebo souhlasím k užití svého díla v rámci školního nebo studijním a výzkumným účelům.

§ 12 zákona č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 školního díla

(1) Může také tímto či určitými podmínkami, aby se mohlo ze svého práva nebo souhlasu poskytnout nebo obhajobou poskytnout, k užití svého díla v rámci školního nebo studijním a výzkumným účelům. Dílo nebo souhlasím ke právu školního nebo studijním a výzkumným účelům a jeho práva nebo souhlasím k užití svého díla v rámci školního nebo studijním a výzkumným účelům.

(2) Pokud si souhlasím poskytnout nebo obhajobou poskytnout, k užití svého díla v rámci školního nebo studijním a výzkumným účelům, nebo si souhlasím poskytnout nebo obhajobou poskytnout, k užití svého díla v rámci školního nebo studijním a výzkumným účelům.

(3) Pokud si souhlasím poskytnout nebo obhajobou poskytnout, k užití svého díla v rámci školního nebo studijním a výzkumným účelům, nebo si souhlasím poskytnout nebo obhajobou poskytnout, k užití svého díla v rámci školního nebo studijním a výzkumným účelům.

(3) Pokud si souhlasím poskytnout nebo obhajobou poskytnout, k užití svého díla v rámci školního nebo studijním a výzkumným účelům, nebo si souhlasím poskytnout nebo obhajobou poskytnout, k užití svého díla v rámci školního nebo studijním a výzkumným účelům, nebo si souhlasím poskytnout nebo obhajobou poskytnout, k užití svého díla v rámci školního nebo studijním a výzkumným účelům.

ABSTRAKT

Nezaměstnanost a možnosti uplatnění na pracovním trhu

Bakalářská práce je zaměřena na nezaměstnanost jako společenský problém, zvyšující ekonomickou nestabilitu na pracovním trhu. Práce napomáhá člověku rozvíjet své schopnosti, znalosti, dovednosti a dává mu pocit prospěšnosti pro společnost. Na trhu práce se chtějí uplatnit i lidé, kteří díky svým specifickým znakům obtížně hledají zaměstnání. Autorka se věnuje absolventům škol, kteří náležejí do rizikové skupiny zaměstnatelných lidí.

Klíčová slova: Nezaměstnanost, trh práce, absolvent, vzdělání, zaměstnání, kvalifikace, nezaměstnaný, politika zaměstnanosti, povolání, riziková skupina.

ABSTRACT

Unemployment and job opportunities in the labor market

The thesis is focused on unemployment as a social problem and the increasing of economic instability in the labor market. Generally work helps a human to develop their skills, knowledge and gives them a sense of usefulness in a society. However some people who have specific features find it difficult to get suitable jobs in free labor market. The author focuses on graduates who belong to a risk groups of employable people.

Keywords: Unemployment, job market, graduate, education, employment, skills, unemployed, policy of employment, occupation, risk group .

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat paní Mgr. Renatě Oralové za její pomoc při vedení mé bakalářské práce.

Dále děkuji všem respondentům, kteří se ochotně podíleli na probíhajícím výzkumu. Ještě bych chtěla poděkovat mé rodině, přátelům a známým, kteří mě po celou dobu podporovali v mém úsilí, a kterých si nesmírně vážím.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Markéta Dobiášová, DiS.

OBSAH

ÚVOD	8
I. TEORETICKÁ ČÁST	11
1. NEZAMĚŠTNANOST	12
1.1 DRUHY NEZAMĚŠTNANOSTI.....	13
1.2 VÝVOJ NEZAMĚŠTNANOSTI V ČESKÉ REPUBLICE	15
1.3 SOCIÁLNÍ DŮSLEDKY NEZAMĚŠTNANOSTI.....	18
2. TRH PRÁCE	21
2.1 PRACOVNÍ TRH A JEHO TIPY.....	21
2.2 POLITIKA ZAMĚŠTNANOSTI	23
2.3 RIZIKOVÉ SKUPINY	28
2.4 MLADŠÍ VĚKOVÉ SKUPINY DO 30 LET.....	32
2.5 VZDĚLÁNÍ JAKO PŘEDPOKLAD ZÍSKÁNÍ ZAMĚŠTNÁNÍ	33
II. PRAKTICKÁ ČÁST	37
3. ANALÝZA UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ NA BLANENSKU	38
3.1 CÍL VÝZKUMU	38
3.2 METODA VÝZKUMU.....	39
3.3 VÝZKUMNÝ PRVEK.....	39
3.4 VÝZKUM A JEHO ANALÝZA	39
3.5 SHRUTÍ A POTVRZENÍ ČI VYVRÁCENÍ HYPOTÉZ	48
ZÁVĚR	51
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	53
SEZNAM PŘÍLOH	55

ÚVOD

Nezaměstnanost představuje společenský jev, který pro občany České republiky není neznámý. Počátky tohoto termínu mají hluboké kořeny zakotvené v minulosti ve středověkém období. Typickým rysem uvedené doby je dobročinnost. Nezaměstnanost prošla několika různými označeními, ale její podstata zůstává stejná. Vždy se jedná o lidi bez prostředků obživy, závislé na pomoci druhých.

Vykonávat práci je pro člověka důležité hned z několika důvodů. Především jejím konáním získává materiální prospěch, pocit užitečnosti a důležitosti pro společnost, dále možnosti důstojně žít a zažívat hřejivý pocit sebeúcty a sebeuplatnění. Ztráta zaměstnání se podepisuje hlavně na psychice a zdraví jedince, dále na způsobu vedení jeho rodinného života a v neposlední řadě na smyslu života jako takového.

Místem, kde lidé nabízejí své schopnosti a dovednosti, je trh práce. Vyznačuje se vysokou dynamikou a nepřehledným množstvím obecných či specifických požadavků na kvalitu a kvalifikaci pracovních sil. Vítězí pouze lidé, kteří se neustále přizpůsobují současným podmínkám pracovního trhu.

V dnešní společnosti existují i lidé, kteří by se rádi uplatnili v pracovním procesu, ale potýkají se s nezdarem v této oblasti. V české terminologii se vyskytuje pojem tzv. riziková skupina, jež zahrnuje jedince s určitým sociálním handicapem. Jedním z článků takto označované skupiny jsou absolventi po ukončení škol, na které se ve své bakalářské práci více zaměřím.

Rozhodla jsem se psát o nezaměstnanosti a možnostech uplatnění na pracovním trhu se specializací na absolventy po ukončení základní, střední a vysoké školy. Zadané téma mě velmi zajímá hned z několika důvodů. Jistý čas jsem pracovala na úřadě práce jako zprostředkovatelka zaměstnání. Téma je mi blízké v rámci profese, neboť jsem měla možnost každý den být v kontaktu s nezaměstnanými a nahlédnout do hlubin jejich problémů, se kterými se potýkají. Dalším důvodem pro výběr tématu byl fakt, že splňuji kritéria pro zařazení do tzv. rizikové skupiny, neboť jsem absolventkou vyšší

odborné školy, nacházející se v příslušné věkové kategorii pro tuto skupinu a také proto, že jsem si vyzkoušela, jaké to je být bez práce. Proto si myslím, že dané téma zpracuji nezaujatě a využiji svých odborných zkušeností i postřehů z praxe. Posledním důvodem k výběru tématu byla i skutečnost, že mnoho mých kamarádů a vrstevníků má kladné i záporné zkušenosti se zvolenou problematikou, a proto si myslím, že jejich poznatky budou přínosem pro moji bakalářskou práci.

Hlavním cílem práce bude zaměření se na uplatnění absolventů škol na trhu práce, kteří se nalézají ve věku od 15 do 26 let a jsou z lokace Blanenska, a zároveň evidovat jejich zkušenosti s nezaměstnaností. Jako obecné cíle mé práce jsem si stanovila charakterizovat nezaměstnanost, její druhy, vývoj v České republice, její sociální důsledky na jedince a také popsat politiku zaměstnanosti a nastítnit základní přehled tzv. rizikových skupin.

Bakalářská práce bude určena široké veřejnosti, zejména studentům, kteří ukončili základní, střední nebo vysokoškolské vzdělání a mají tendenci hledat si profesi na základě svých individuálních předpokladů. Myslím si, že dílo by mohlo zaujmout i ty, kteří se o danou problematiku více zajímají.

Pro splnění stanoveného cíle jsem rozdělila bakalářskou práci na dvě části a to teoretickou a praktickou. Teoretická část sestává ze dvou kapitol, pojednávajících o nezaměstnanosti, trhu práce a rizikových skupinách. Praktická část zahrnuje stanovení hypotéz, moje sociologické šetření a jeho výsledek. Ke splnění sociologického výzkumu bude použita kvantitativní metoda, dotazníkové šetření a analýza zjištěných skutečností. Dotazníkové šetření budu provádět ve svém nejbližším okolí, tedy na Blanensku. Dotazník bude určen pouze pro absolventy, kteří ukončili buď základní, střední nebo vysokou školu a náleží do věkové kategorie od 15 do 26 let. Pro uskutečnění výzkumu a dodržení stanovených kritérií využiji své znalosti o současné situaci vybraných respondentů na trhu práce a buď osobně nebo prostřednictvím sociálních sítí jim zašlu mnou zhotovený dotazník.

Sociální pedagogika, kterou v současné době studuji, úzce souvisí se zvoleným tématem. Soudím tak proto, že se sociální pedagogika zabývá problémy provázející výchovný proces a nabízí pomoc při jejich řešení. Jelikož jsou nezaměstnanost, trh prá-

ce a problematika s nimi spojená nedílnou součástí současné dnešní společnosti, představují jeden z nejzávažnějších sociálně ekonomických problémů. Myslím si, že vytěsnění části pracovních sil z trhu práce způsobuje škody nejen pro zmíněné jedince, ale především pro celou společnost. Socializace člověka představuje významný krok a její působiště se nejprve odehrává v rodinném prostředí a následovně v kolektivu. Myslím si, že hraje zásadní roli, jaké hodnoty a prostředí rodina dítěti poskytne. Do budoucího života si určitě odnese jiné předpoklady dítě vyrůstající v nepříznivém rodinném zázemí zasaženém nezaměstnaností, než dítě vyrůstající v perspektivním prostředí, kde dostane, nač si pomyslí. I v kolektivu mezi vrstevníky se projeví majetkové poměry, což může vést k sociálnímu vyloučení z dané skupiny.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. NEZAMĚSTNANOST

Dnešní moderní doba se potýká s celou řadou problémů, které poutají pozornost veřejnosti a jsou předmětem mnoha diskuzí. Nezaměstnanost představuje jednu součást tržního hospodářství a existuje mnoho pojetí, vystihující podstatu daného termínu. Nezaměstnaností a její problematikou se zabývala řada lidí z širokého sortimentu oborů převážně ekonomiky, psychologie a jiných.

V povědomí dnešní společnosti panuje přesvědčení, že každý, kdo pracuje, je automaticky zaměstnaný a ten, kdo zůstává doma, je nezaměstnaný. S tímto tvrzením nesouhlasím, neboť nelze dělit lidi jen na základě ekonomické aktivity. Skladba obyvatelstva sestává nejen ze zaměstnanců, ale i z žen v domácnosti, studentů nebo důchodců. Z toho vyplývá, že taková matka na rodičovské dovolené nepracuje, ale nezastává post nezaměstnaného člověka. Opačným příkladem je jedinec, který bude zaregistrovaný na úřadě práce a bude si zároveň přivydělávat výkonem dohody o provedení práce nebo činnosti, a současně o něm nemůžeme říct, že je zaměstnancem.

Podstatný bod představuje vysvětlení termínu práce, kterou se rozumí mít placené zaměstnání a dostávat mzdu za vykonané úsilí. Za nezaměstnaného je považována osoba, která se uchází o zaměstnání, není v pracovním či obdobném poměru, nevykonává samostatně výdělečnou činnost, nepřipravuje se soustavně na budoucí povolání a osobně požádala o zprostředkování vhodného zaměstnání na územně příslušném úřadu práce v místě svého trvalého bydliště. Důležitým předpokladem je i skutečnost, že tyto osoby mohou a chtějí pracovat, ale nenašly pracovní místo.

Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti ve znění pozdějších předpisů v §24 charakterizuje uchazeče o zaměstnání jako fyzickou osobu, která osobně požádá o zprostředkování vhodného zaměstnání krajskou pobočku Úřadu práce České republiky, v jejímž územním obvodu má bydliště a při splnění zákonem stanovených podmínek je krajskou pobočkou Úřadu práce ČR zařazena do evidence uchazečů o zaměstnání.

Pro kompletní uvedení do problematiky nezaměstnanosti bych ještě ráda zmínila pojmy ekonomicky aktivní a pasivní obyvatelstvo, míra nezaměstnanosti a způsob jejího měření.

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo zahrnuje zaměstnané a nezaměstnané jedince, označované jako pracovní síla. Studenti, důchodci nebo ženy v domácnosti představují skupinu ekonomicky pasivního obyvatelstva.

K měření nezaměstnanosti slouží ukazatel míry nezaměstnanosti, který se zpravidla definuje jako procentuální podíl nezaměstnaných na celkovém počtu ekonomicky aktivních obyvatel. Český statistický úřad eviduje míru nezaměstnanosti v České republice, která se vyjadřuje pomocí vzorce $u = \frac{U}{L+U} \times 100$, kde u představuje míru nezaměstnanosti (vyjádřenou v %), U je počet nezaměstnaných a L je počet zaměstnaných.¹

Zdůrazňuji skutečnost, že se v různých zemích používají odlišné metody měření nezaměstnanosti a definice ukazatele zaměstnanosti, což znemožňuje objektivně posoudit možnosti mezinárodního porovnání míry nezaměstnanosti.

1.1 DRUHY NEZAMĚŠTNANOSTI

Během studia odborné literatury související s problematikou nezaměstnanosti, jsem se setkala hned s několika typologiemi nezaměstnanosti. Faktem zůstává, že co autor, to jiný názor. Odlišné je dělení podle Magdaleny Kotýnkové na rozdíl od Boženy Buchtové. Zatímco Kotýnková rozlišuje čtyři základní druhy nezaměstnanosti, Buchtová obohacuje ekonomickou terminologii o dalších šest typů nezaměstnanosti. V následujícím textu bych ráda nejprve představila dělení první výše uvedené autorky a navázala bych přínosem druhé zmíněné představitelky.

Frikční nezaměstnanost vzniká v důsledku dobrovolného opouštění pracovních míst a následným stěhováním lidí za lepšími pracovními příležitostmi. Není důležité, zda zaměstnaná osoba opouští původní místo z důvodu plánovaného propouštění nebo z důvodu příznivějších pracovních podmínek v novém zaměstnání. Hromadné propouštění z důvodu technologického pokroku, zánik firmy či pracoviště nebo organi-

---

¹ BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003, s. 78. ISBN 80-86429-16-4.

začnící změny jsou rovněž situace, kdy se dá hovořit o tomto druhu nezaměstnanosti, který zpravidla netrvá déle než 3 měsíce.

„Sezónní nezaměstnanost je nezaměstnanost, která je krátkodobá a způsobuje ji diskontinuita produkce v odvětvích, kde je výroba závislá na počasí – stavebnictví, povrchová těžba nerostných surovin, zemědělství, lesnictví, rybolov – a její důsledky v navazujících zpracovatelských odvětvích, jako cukrovarnický a konzervářský průmysl.“²

„Strukturální nezaměstnanost postihuje některá odvětví výroby a jejím původcem je klesající poptávka po určité produkci statků. Důsledkem je zvyšující se nabídka po jiném druhu sortimentu a jeho výrobě. Právě uvolňovaná pracovní síla tedy nalézá možnost uplatnit se na novém pracovním místě, vyžadujícím jinou kvalifikaci.“³ Nejčastěji jsou tímto typem nezaměstnanosti postihnuty především vdané ženy, rodina s větším počtem dětí, starší osoby, osoby s nízkou kvalifikací a také osoby se změněnou pracovní schopností.

Cyklická nezaměstnanost souvisí s cyklickým poklesem výkonu ekonomiky. Když nastává období hospodářských poklesů, tak tato složka roste a naopak při obratu výkonnosti ekonomiky klesá.

Skrytá nezaměstnanost zahrnuje osoby, které si práci nehledají a ani nejsou zaregistrovány na úřadech práce. Do této skupiny patří mladiství nebo ženy na mateřské dovolené. Tito jedinci si hledají zaměstnání bez pomoci úřadu práce anebo mají jiný status jako například mateřství, žena v domácnosti a jiné.

Nepravá nezaměstnanost představuje jedince, kteří jsou nezaměstnaní a v evidenci úřadu práce a přesto si práci nehledají.

Krátkodobá nezaměstnanost nebývá zpravidla delší než 5 měsíců, a proto nemusí nutně ohrozit statut nezaměstnaného.

---

² KOTÝNKOVÁ, M., NĚMEC, O. *Lidské zdroje na trhu práce*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2003, s. 123. ISBN 80-86419-48-7.

³ BUCHTOVÁ, B., et al. *Nezaměstnanost*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2002, s. 67. ISBN 80-247-9006-8.

Dlouhodobá nezaměstnanost je stav, který trvá víc jak 1-2 roky.

*„Dobrovolná nezaměstnanost znamená, že je upřednostněn volný čas před konáním práce. Dobrovolně nezaměstnaní mohou mít nabídky pracovních míst, ale aktivně hledají jiné, např. lépe placené místo.“*⁴

Nedobrovolná nezaměstnanost popisuje jedince, kteří by rádi pracovali za stanovenou mzdu, ale neexistuje pro ně pracovní příležitost.

Pro úplný výčet uvádím ještě jeden termín a to *plná zaměstnanost*, na který může čtenář v souvislosti s nezaměstnaností narazit v odborných knihách. Jedná se o stav, kdy neexistuje nedostatek ani přebytek pracovníků. Zároveň platí, že i zde se vyskytuje nezaměstnanost, neboť mohou vzniknout volná pracovní místa, na kterých za daných mzdových sazeb nechtějí lidé pracovat.

Myslím si, že jsem podala vyčerpávající přehled druhů nezaměstnanosti a naplnila kapacitu této podkapitoly. Konstatuji, že při nahlédnutí do jiných pramenů, než jsem měla k dispozici, by čtenář určitě objevil i další typologie dělení nezaměstnanosti.

1.2 VÝVOJ NEZAMĚSTNANOSTI V ČESKÉ REPUBLICCE

Nedá se říct, že by nezaměstnanost náležela k novým termínům dnešní doby. Existovala už v dávných dobách minulosti, ale tenkrát nebyla známa pod současným názvem.

Ve středověku se vyskytovala sorta lidí, která byla označována jako chudí. Tito jedinci pocházeli z nejnižších vrstev a byli závislí na pomoci majetnějšího lidu. Myslím, že nebude nadnesené, když řeknu, že prostřednictvím příspěvku označovaného jako almužna, projevovali dárci svoji lidskost.

---

⁴ BUCHTOVÁ, B., et al. *Nezaměstnanost*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2002, s. 65. ISBN 80-247-9006-8.

Smutné ovšem je, že se později tento prostředek milosrdenství stal druhem souťaživosti mezi aristokracií. V podstatě to znamenalo, že se bohaté šlechtičny předháněly v počtu svých „žebráků“. Dříve lidé poskytovali tento druh pomoci v rámci lásky k bližnímu či ze soucitu. Později začaly aristokratické kruhy soupeřit mezi sebou o vyšší prestiž. Jedním z prvků dokonalé ušlechtilosti byla forma projevu pomoci potřebným.

Postupem času, jak se měnilo uspořádání společnosti a rozvíjelo se průmyslové odvětví, se vytvořily odborové organizace. Smyslem jejich práce bylo zastupovat pracující lid v uplatnění lepších podmínek v pracovním procesu.

První světová válka přinesla zásadní zlom, neboť díky ní se téměř vymítla nezaměstnanost. Začala se vyzbrojovat a ošacovat armáda, což mělo za následek rozšíření pracovních příležitostí. Jenže po ukončení války se situace změnila a následoval opět nárůst lidí bez práce a chudoba.

Krise nezaměstnanosti se nejvýrazněji projevuje v letech 1928-1929, kdy bylo registrováno přes 50 000 nezaměstnaných. Rok 1933 navýšil jejich počet na 700 000 osob. Nejnižší nezaměstnanost se vyskytovala v zemědělských okresech a nejvyšší v pohraničních českých a moravských okresech.⁵

Důležitým mezníkem české historie je i druhá světová válka. V tomto období dochází k poklesu nezaměstnanosti v důsledku opětovného zbrojení. Po vítězství spojeneckých vojsk nastává v českých zemích éra komunismu, kdy má práce rozhodující význam. Tato doba je důležitá také faktem, že se dařilo držet plnou zaměstnanost. Charakteristickým rysem tohoto období byla jistota práce. Kdo nepracoval, byl státním režimem označen jako příživník a důsledky postihu dopadly na celou rodinu. Až do pádu komunismu byla míra nezaměstnanosti počítána na 3-4%.

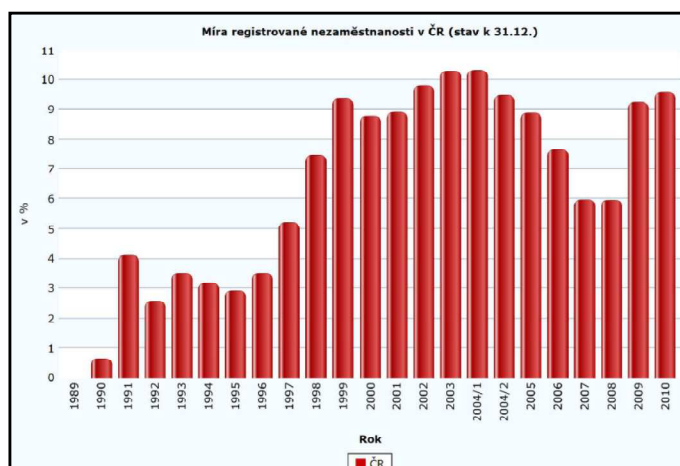
Ze znázorněné tabulky 1 je patrné, že s nástupem kapitalismu, začala nezaměstnanost postupně růst. K výraznému nárůstu došlo v roce 1997, kdy přesáhla dosavadních 5%. V krátkém rozpětí se vyšplhala až na 10%, jak dokládá rok 2003. Od tohoto mezníku se až do roku 2008 postupně snižovala až na znázorněných 6% v roce 2008.

---

⁵ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, s. 61. ISBN 80-901424-9-4.

Nicméně v roce 2009 rapidně stoupla a přesáhla 9%. Poslední zaznamenaný rok 2010 ukazuje míru nezaměstnanosti v měřítku 9,5%.

Tabulka 1 Míra registrované nezaměstnanosti v ČR k 31. 12. 2010

Zdroj: [www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/cr_od_roku_1989_nezamestnanost_\(k_27.10.2012\)](http://www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/cr_od_roku_1989_nezamestnanost_(k_27.10.2012))

Tabulka 2 popisuje poslední zveřejněné údaje o stavu zaměstnanosti a nezaměstnanosti v České republice.

Tabulka 2 Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR k 31. 12. 2012

Ukazatel	4. čtvrtletí 2011	1. čtvrtletí 2012	2. čtvrtletí 2012	3. čtvrtletí 2012	4. čtvrtletí 2012
Míra zaměstnanosti (%)	54,5	53,9	54,5	54,9	54,8
Obecná míra nezaměstnanosti (%)	6,4	7,1	6,7	7,0	7,2
Míra ekonomické aktivity (%)	58,2	58,1	58,4	59,0	59,1

Zdroj: [www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zamestnanost_nezamestnanost_prace_\(k_25.3.2013\)](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zamestnanost_nezamestnanost_prace_(k_25.3.2013))

Když porovnáme míru zaměstnanosti na konci roku 2011 (4. čtvrtletí 2011) a konec roku 2012 (4. čtvrtletí 2012), tak dochází k nepatrnému zlepšení v oblasti zaměstnanosti (54,8). Totéž se nedá říct o hodnotách uvedených v položce míry nezaměstnanosti (7,2).

nosti. Zatímco na konci roku 2011 (4. čtvrtletí 2011) byla na 6,4%, tak ve 4. čtvrtletí roku 2012 vystoupila na 7,2%, tedy se zvýšila.

Předběžné výsledky za rok 2013 pro oblast zaměstnanosti a nezaměstnanosti Český statistický úřad zatím neuvádí. Nicméně srovnání nezaměstnanosti za poslední 2 roky (2011 a 2012) ukazuje na skutečnost, že nezaměstnanost stoupá, jak je patrné z tabulky 2. Změny v resortu zaměstnanosti nejsou příliš markantní.

1.3 SOCIÁLNÍ DŮSLEDKY NEZAMĚSTNANOSTI

Práce zaujímá v životě člověka důležitou roli. Jedinec pomocí pracovních příležitostí zažívá pocit důstojné existence, seberealizace a společenské užitečnosti. Další podstatnou výhodou mít práci je materiální prospěch, plynoucí z ní. Člověk ke svému životu potřebuje síť mezilidských vztahů a ve své profesi navazuje sociální vztahy, které přispívají k rozvoji lidské socializace. Prostřednictvím možnosti pracovat uspokojuje jedinec potřeby ctížádosti, sebeuplatnění a sebeúcty. Díky pracovním příležitostem se rozvíjí profesní a společenský vzestup.

Zkušenost s nezaměstnaností představuje pro kariéru lidí neočekávanou změnu, která se pojí s velmi negativním prožíváním této skutečnosti. Při výkonu zaměstnání člověk uplatňuje i svoje ambice. Práce ho také motivuje k dalšímu snažení a k činům. Nejlepší situací je, pokud se jedinec uplatnil v profesi, která ho baví, zajímá a při jejím konání se cítí spokojený a šťastný.

Když jsem pracovala na úřadě práce, často jsem od uchazečů o zaměstnání slyšela, že pozitivem na jejich vzniklé situaci je to, že jim odpadl stresový faktor z práce, mají dostatek volného času, nemusí nikam brzo vstávat a podobně. Někteří lidé díky nezaměstnanosti zlepšili své rodinné a přátelské vztahy. Jiní jedinci zase očekávali nadějný nový začátek pracovní kariéry, když ten dřívější se nepovedl.

Nicméně po odeznění prvotní euforie z výše uvedených výhod nezaměstnanosti se později dostavil strach a deprese z budoucnosti. Je smutné, že skutečnou hodnotu práce a její postavení v našem životě poznáme až ve chvíli, kdy o ni přijdeme.

Nedobrovolná ztráta zaměstnání má negativní, psychologické, sociální a zdravotní důsledky. Jedinec se ocitne bez zdroje příjmů, pomocí kterých uspokojoval své životní potřeby. Díky této skutečnosti vzniká v rodině ekonomická nejistota. Jedinci se uzavřou možnosti získávat a zdokonalovat své pracovní návyky a dovednosti. Dále se objevují pochybnosti ohledně smyslu samotného života. Velice častým jevem je i fakt, že nezaměstnaný člověk se za svůj post stydí a raději se začne vyhýbat sociálním kontaktům a omezí svoje styky s přáteli a spolupracovníky.

Psychika lidí je ovlivňována změnami ve vnímání času, jež jsou způsobeny důsledkem nezaměstnanosti. Čas strávený v práci a volný čas jsou spolu úzce propojeny a lidé si je vhodně kombinují, aby z nich měli největší užitek. Při ztrátě práce pozbývá i hodnota volného času na své důležitosti. Nadbytek volného času vyvolává v lidech pocity marnosti, nudy, zbytečnosti a nepotřebnosti.

V České republice narůstá počet sebevražd, uskutečňovaných v důsledku ztráty zaměstnání. K duševním následkům spojených s nezaměstnaností se řadí deprese, alkoholismus, poruchy chování, sebevražedné pokusy, domácí násilí a sebevraždy. Deprese bývá obvykle tím hlubší, čím více se jedinec cítí odpovědný za svoje nové postavení ve společnosti. Čím méně může změnit svoji situaci, tím více propadá pocitu bezmoci.

Rodinný život je také provázán s důsledky ztráty práce. Nemění se pouze finanční rozpočet rodiny, ale i fungování domácnosti, dělba rolí a vztahy mezi jednotlivými členy rodiny. V kladném případě se stane rodina pro nezaměstnaného jedince útočištěm a opěrným pilířem pro čerpání odhodlání k hledání nového místa. V záporném případě jsou člověku vytýkány finanční obtíže, jež způsobil svým propuštěním. Dále může být narušena kontinuita mezi manželi. Pokud má například žena práci a muž ne, může se změnit zásadně postavení této manželky. Muž si připadá méněcenný a žena má pocit, že bez ní by finanční stránka rodiny selhala.

Stres, způsobený s bezvýsledným nalezením práce, zhoršuje fyzické zdraví, narušuje chod kardiovaskulárního systému člověka, útočí na jeho imunitní systém a může zvýšit spotřebu alkoholu a cigaret, pokud je na ně nezaměstnaný zvyklý. Převážně u mužů hrozí pravděpodobnost vzniku vyššího krevního tlaku v rámci jeho nízkého postu v práci, nedostatečného výkonu nebo ohrožením či přímo ztrátou pracovního místa.

Závěrem bych dodala, že si musíme uvědomit, že o práci nepřicházejí jen lidé s nízkými kvalifikačními předpoklady, ale i odborně kvalifikovaní pracovníci.

2. TRH PRÁCE

„Tržní hospodářství se skládá z různých, relativně samostatných, ale vzájemně propojených a závislých trhů. Z hlediska funkce, kterou hospodářství plní, se jako dominující jeví trh výrobků a služeb, na kterém spotřebitelé (společnost) mohou nakupovat statky k uspokojování potřeb.“⁶

Práci lze vystihnout jako výrobní faktor, který je vykonáván lidským kapitálem a odměnou za ni je peněžní transakce.

Lidský kapitál zahrnuje jedince ochotné pracovat za stanovené mzdové podmínky na trhu práce.

Situace na trhu práce bývá znázorňována jako střetávání se nabídkové a poptávkové křivky práce. Když dojde k vyrovnání poptávky s nabídkou, dochází k rovnovážné situaci. Rovnováha na trhu práce je propojena s existencí nezaměstnanosti, která je tudíž neoddělitelná od trhu práce.⁷

Nutno dodat, že rovnováha na trhu práce v praxi nikdy neexistuje a to samé platí i o jediném druhu pracovního trhu.

2.1 PRACOVNÍ TRH A JEHO TIPY

Neexistuje jen jeden trh práce, nýbrž nepřehledné množství. Podle segmentačních teorií není myšlen trh práce jako jednotný (homogenní a regulovaný pouze vztahem mezi poptávkou po pracovní síle a její nabídkou), ale jako celá řada relativně autonomních trhů (segmentů). Jednotlivé segmenty jsou relativně homogenní a jsou chráněny před konkurencí přicházející zvenčí.⁸

---

⁶ BUCHTOVÁ, B., et al. *Nezaměstnanost*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2002, s. 59. ISBN 80-247-9006-8.

⁷ BUCHTOVÁ, B., et al. *Nezaměstnanost*. Praha: Grada Publishing a.s., 2002, s. 64. ISBN 80-247-9006-8.

⁸ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, s. 59. ISBN 80-901424-9-4.

Nejznámější segmentační teorie je teorie duálního trhu tvořená primárním, sekundárním, formálním, neformálním, interním a externím trhem.

Primární trh práce zahrnuje lepší a výhodnější pracovní příležitosti s vyšší prestiží, nabízející více šancí, dobré možnosti profesionálního růstu a převážně celkově i lepší pracovní podmínky. Pracovníkům je umožněna snadná dostupnost zvýšení svého vzdělání. Na primárním trhu nejsou jedinci až tak moc ohroženi ztrátou zaměstnání.

Na **sekundárním trhu práce** se vyskytují pracovní místa s nižší prestiží a mzdovou úrovní. Pracovní kariéra už není tak výhodná jako na primárním trhu práce.

Formální trh práce bývá někdy označován jako trh oficiálních pracovních příležitostí, které jsou pod kontrolou a regulací společenských institucí.

Neformální trh práce je mimo jakoukoli kontrolu ze strany institucí zvláště jednání se o daňové úřady. Zahrnuje v sobě činnosti domácích prací, samozásobitelství a aktivity náležející do tzv. šedé či černé ekonomiky. Takovými aktivitami jsou například nelegální podnikání, podnikání obcházející pracovní a daňové zákony a mnohé jiné.

Interní trh práce zahrnuje trh uvnitř jednotlivých podniků a **externí trh** je ten, na kterém si tyto podniky vzájemně konkurují.

Výše uvedené trhy patří k základnímu přehledu pracovních trhů v povědomí veřejnosti. Nicméně můžeme v odborné literatuře v souvislosti s tématem narazit na termíny jako dokonalý, neoklasický, přirozený, institucionální nebo řízený trh práce.

Dokonalý trh práce je trh, na kterém je cena práce (mzda) určena jen poměrem mezi poptávkou po práci a její nabídkou.

Neoklasický trh práce je už méně dokonalý trh, na kterém působí a tržní mechanismus korigují kulturně dané standardy a distribuční mechanismy.

Na *přirozeném trhu práce* je nutné počítat s individuálním nedostatkem znalostí, kvalifikace a dovedností, ekonomickými a neekonomickými náklady a setrvačností jevů nikoliv jako s pochopitelnými nedokonalostmi jinak dokonalého trhu práce, ale jako s jeho přirozenou bází.

Institucionální trh práce je ovlivněn sociálními institucemi, které intervenují do jeho mechanismu. V podstatě je tento trh ovlivňován zaměstnavateli a zaměstnanci.

Na *řízeném trhu práce* je zajištěno v rámci zásahu státu totéž jako na neoklasickém trhu přirozenými mechanismy.

Závěrem ještě doplním, že stát, vystupující na trhu jako autorita, se snaží uplatnit politiku ochrany práce a sociálních podmínek, spočívající v garanci práva na utváření odborů, poskytnutí prostředků obživy v podobě důchodu nebo pojištění a práva na určení podmínek garantujících zákonem jako například zákaz práce pro děti či určení délky pracovního dne.

2.2 POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI

*„Politika zaměstnanosti je definována jako činnost, směřující k dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách, produktivnímu využití zdrojů pracovních sil a k zabezpečení práva občanů na zaměstnání. Jejím cílem je vytváření optimálních podmínek a předpokladů pro dosažení plné, produktivní a svobodně zvolené zaměstnanosti.“*⁹

Od svého prvopočátku se politika zaměstnanosti orientovala na nezaměstnané, poskytovala finanční pomoc v případě ztráty pracovního místa a usilovala o brzký návrat jedince na trh práce.

---

⁹ KOTÝNKOVÁ, M., NĚMEC, O. *Lidské zdroje na trhu práce*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2003, s. 131. ISBN 80-86419-48-7.

V oblasti problematiky spojené s nezaměstnaností se politika zaměstnanosti snaží financovat trh práce i projekty vytvořené na pomoc rizikovým skupinám a regionům zasaženým nezaměstnaností.

Politika zaměstnanosti by měla být výsledkem součinnosti a provázanosti s ostatními politikami, zejména s hospodářskou, sociální a vzdělanostní politikou. Proto je třeba účast dalších orgánů – státní a veřejné správy, ale i zaměstnavatelských a odborových svazů hospodářských komor.¹⁰

V souvislosti se zásahem státu v oblasti pomoci lidem bez práce se názvy odborníků rozcházejí. Jiný je pohled liberálů, utilitaristů a libertariánů.

Liberalové jsou přesvědčeni, že jsou lidé odpovědní sami za sebe, tudíž si pracovní místo naleznou i bez intervence státu. Pomocníkem jim budou inzeráty v novinách, vlastní kontakty a osobní dotazování.

Oproti tomu **utilitaristé** zastávají názor, že by měl státní aparát přerozdělovat finanční prostředky tak, aby lidé s vyššími příjmy platili vyšší daně a jedincům s nízkými platy poskytovat důchodové transfery.

Libertariáni zásadně odmítají přerozdělování peněžních prostředků. Snaží se zkoumat a hodnotit procesy, které by měly rozdělování zamezit. Rovněž ve svém programu hlásají, že pokud dojde při rozdělování k nepravostem jako je například krádež, musí stát zjednat nápravu.

Vstupem do Evropské unie v roce 2004 se Česká republika zavázala přijmout principy politik zemí EU za své. Znamená to, že se Česká republika řídí národním plánem zaměstnanosti, stojícím na podpoře zaměstnanosti lidí, podpoře podnikání, podpoře přizpůsobit podniky a zaměstnance změnám a podpoře rovných příležitostí pro všechny osoby.

---

¹⁰ BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003, s. 123. ISBN 80-86429-16-4.

Stát reguluje vztahy na trhu práce prostřednictvím aktivní a pasivní politiky.

Pasivní politika zaměstnanosti znamená zajištění hmotného zabezpečení pro uchazeče o zaměstnání. K formám zabezpečení náleží vyplácení podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci.

- ✓ **Podpora v nezaměstnanosti** přísluší jedinci, který se jako uchazeč o zaměstnání zaeviduje na krajské pobočce Úřadu práce dle místa svého bydliště a splní stanovené podmínky pro její nárok.

„O podpoře v nezaměstnanosti rozhodne krajská pobočka Úřadu práce.“¹¹

Při vzniku nároku na podporu v nezaměstnanosti je dále důležité to, k jaké věkové kategorii uchazeč náleží.

Podpora v nezaměstnanosti se poskytuje po podpůrní dobu, která u lidí ve věku do 50 let činí 5 měsíců, u jedinců v rozmezí 50 až 55 let 8 měsíců a pro lidi starší 55 let byla stanovena na 11 měsíců.

„Procentní sazba podpory v nezaměstnanosti činí první 2 měsíce podpůrní doby 65%, další 2 měsíce podpůrní doby 50% a po zbývající podpůrní dobu 45% průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu.“¹²

- ✓ **Podpora při rekvalifikaci** se uděluje uchazeči o zaměstnání, který se účastní rekvalifikace zajištěné krajskou pobočkou Úřadu práce a zároveň není poživitelem starobního důchodu. Krajská pobočka Úřadu práce je oprávněna rozhodovat o podpoře při rekvalifikaci a tato podpora je poskytována po celou dobu trvání rekvalifikace.

„Procentní sazba podpory při rekvalifikaci činí 60% průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu.“¹³

Při výkonu povolání zprostředkovatelky na úřadě práce jsem na základě mnoha případů vyzorovala, že spousta uchazečů o zaměstnání především z řad mladší gene-

¹¹ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, §39, odst. 3.

¹² Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, §50, odst. 3.

¹³ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, §50, odst. 3.

race považuje výši podpory v nezaměstnanosti za dostačující, a proto nemají dostatečnou motivaci pro hledání nových pracovních příležitostí.

Aktivní politika zaměstnanosti zahrnuje opatření, která směřují k zajištění maximálně možné zaměstnanosti. Aktivní politika je realizována prostřednictvím rekvalifikací, investičních pobídek, veřejně prospěšných prací, společensky účelných pracovních míst, překlenovacích příspěvků, příspěvků na zapracování a příspěvků při přechodu na nový podnikatelský program. Součástí této politiky je i poskytování poradenství, které je zajištěno prostřednictvím krajských poboček Úřadu práce. Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením, sdílené zprostředkování zaměstnání a cílené programy k řešení zaměstnanosti jsou rovněž součástí opatření aktivní politiky zaměstnanosti. Financování aktivní politiky zaměstnanosti se uskutečňuje z prostředků státního rozpočtu.

Cílem *rekvalifikace* je zlepšit kvalitu pracovní síly tím, že se zvýší, rozšíří nebo prohloubí jejich dosavadní kvalifikace. Podstoupit rekvalifikaci mohou nejen uchazeči či zájemci o zaměstnání, ale i zaměstnanci v pracovní době.

Smyslem *investiční pobídky* je, že se zaměstnavateli v případě jejího udělení finančně přispívá na vytvoření nových pracovních míst a rekvalifikací nebo školení nových zaměstnanců.

Veřejně prospěšné práce bývají charakterizovány jako časově omezené pracovní příležitosti, které mohou spočívat v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov. Tyto práce jsou vykonávány ve prospěch obcí, státních nebo jiných obecně prospěšných institucí. Zaměstnavateli, který tyto pracovní příležitosti zřizuje, se poskytuje finanční příspěvek.

*„Společensky účelnými pracovními místy se rozumí pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě dohody s Úřadem práce a obsazuje je uchazeči o zaměstnání, kterým nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.“*¹⁴

---

¹⁴ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, §113, odst. 1.

Překlenovací příspěvek je poskytován osobě samostatně výdělečně činné, která přestala být uchazečem o zaměstnání a splnila podmínky pro jeho udělení. Tento příspěvek je udělován na úhradu provozních nákladů.

V případě, že se přijímá do pracovního poměru uchazeč o zaměstnání, kterému je Úřadem práce věnována zvýšená péče, vznikne zaměstnavateli nárok na *příspěvek na zapracování*.

Žádost o *příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program* může uplatnit zaměstnavatel v případě, že z tohoto důvodu nemůže svým zaměstnancům zajistit práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby.

Poradenství v rámci Úřadu práce klade důraz především na rozvoj orientace nezaměstnaných na trhu práce, dále na informace o pracovních příležitostech a možnostech udělení rekvalifikace.

Podpora osob se zdravotním postižením zahrnuje pracovní rehabilitace a chráněná pracovní místa. *Pracovní rehabilitace* znamená souvislou činnost, která je orientována na získání a udržení vhodného zaměstnání pro osoby se zdravotním postižením. *Chráněné pracovní místo* je charakterizováno jako pracovní místo, které zaměstnavatel zřizuje pro osobu se zdravotním postižením na základě písemné dohody s Úřadem práce. Takovéto místo musí být do 3 let obsazené, neboť dohoda je limitována touto dobou.

Sdíleným zprostředkováním zaměstnání se rozumí situace, kdy kromě krajských poboček Úřadu práce mohou i agentury práce zprostředkovávat zaměstnání uchazečům o zaměstnání.

*„Cíleným programem se rozumí soubor opatření zaměřených ke zvýšení možnosti fyzických osob nebo jejich skupin uplatnit se na trhu práce; součástí programu je stanovení podmínek pro jeho provádění a harmonogram čerpání. Cílené programy celostátního charakteru schvaluje vláda České republiky a programy obecního, okresního a krajského charakteru ministerstvo.“*¹⁵

---

¹⁵ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, §120, odst. 2.

Ráda bych k aktivní politice zaměstnanosti doplnila pár postřehů z praxe. V současné době se úřady práce potýkají se skutečností, že rekvalifikace jsou využívány ne za účelem zvýšení kvalifikace, ale jako forma obživy. Proto o rekvalifikaci žádají neustále stejní uchazeči o zaměstnání. Myslím si, že tohle není správná cesta řešení, neboť se velice často stává, že je kapacita rekvalifikačního kurzu naplněna lidmi, kteří ho absolvují ze zjištěných důvodů a lidem, kteří o něj skutečně stojí a tento kurz by jim dopomohl k získání pracovního místa, je odepřen.

Velmi žádané jsou i veřejně prospěšné práce. Dříve je nikdo nechtěl vykonávat a dnes se lidé doslova perou o zařazení na seznam zájemců o VPP (veřejně prospěšné práce). Je smutné, že i v tomto případě dochází k manipulaci s nezaměstnanými. Zřizovatel VPP oznámí úřadu práce volné místo a zároveň prohlásí, že má zájem o konkrétní bývalé zaměstnance, kteří pro něj už pracovali a na které dostal dotaci. Pracovníci úřadu práce musí postupovat podle zákona a interních předpisů, proto do prvního kola výběrového řízení na dané místo pošlou několik náhodně vybraných jedinců, nicméně ti se vrátí s nepořízenou. A tak se otevírá cesta pro druhé kolo, do kterého jsou vyslány požadované osoby a ty místo dostanou. Myslím si, že takové chování je nespravedlivé vůči ostatním vážným zájemcům o uvedenou práci, jenže taková je realita v praxi.

2.3 RIZIKOVÉ SKUPINY

Uplatnění jedince na pracovním trhu ovlivňuje řada charakteristik jako je věk, zdravotní stav, vzdělání, pohlaví a příslušnost k etnické skupině. Díky těmto faktorům je z trhu práce vytěsňován okruh lidí, který bývá označován jako riziková skupina.

Jedinci, kteří přísluší do zmiňované skupiny, jsou častěji vystaveni riziku opakované či dlouhodobé nezaměstnanosti. Možnosti jejich umístění na pracovním trhu jsou velmi omezené a často zastávají post méně placených prací s nejistou budoucností.

Základní přehled rizikových skupin vypadá následujícím způsobem:

- ✓ Mladší věkové skupiny do 30 let,
- ✓ starší lidé,

- ✓ ženy,
- ✓ zdravotně postižení lidé,
- ✓ lidé bez kvalifikace,
- ✓ romské etnikum.

Mladší věkové skupiny do 30 let

Absolventi středních a vysokých škol se po ukončení studia snaží nalézt uplatnění na pracovním trhu. Ve většině případů skončí v evidenci úřadů práce, neboť nemají praktické zkušenosti v oboru, který vystudovali. V mnoha případech podstoupí rekvalifikaci a orientují se na jiné odvětví nebo z finančních důvodů přijmou neuspokojivou nabídku práce, ze které jsou zklamaní a litují unáhleného rozhodnutí.

Do této skupiny se řadí i absolventi základních škol, kteří se po ukončení povinné školní docházky rozhodnou nepokračovat v dalším vzdělávání anebo se jim nepodaří úspěšně zakončit střední školu.

Problematice zaměstnanosti a nezaměstnanosti této rizikové skupiny se budu podrobněji věnovat v podkapitole 2.4.

Starší lidé

Lidé, nacházející se ve věku od 41 do 50 let a více, bývají charakterizováni jako osoby obtížně umístitelné na trhu práce. V konkurenčním boji o pracovní místa vyhrávají spíše mladší jedinci, kterým dávají zaměstnavatelé větší přednost než osobám v produktivním věku.

Osoby staršího věku se stávají opatrnými, nedůvěřivými a promýšlí si své chování, neboť mají obavy z možné ztráty práce. Tyto osoby často trpí pocity neuspokojení, nevyužití a sebelítosti. Uzavírají se do sebe a žijí jen svou prací. V případě, že ji ztratí nebo musí postoupit místo mladší generaci, v jejich nitru vyvstávají pocity bezmoci, nespravedlnosti a rezignace.

Z praxe mohu potvrdit, že zaměstnavatelé při výběru mezi mladým potenciálním zaměstnancem a starší osobou spíše upřednostní mládí. Mnoho firem si raději proškolí nováčka schopného zvládat vyšší pracovní vytížení, odolného vůči stresovým faktorům a ovládajícím moderní komunikační technologie.

Výhodou starších lidí oproti mladé populaci jsou letité praktické zkušenosti a dovednosti, které ale nemusí být stěžejním rozhodujícím faktorem pro získání pracovního místa. Úřady práce do roku 2010 poskytovaly osobám starších 50 let rekvalifikační kurz, poskytující získání základních dovedností obsluhy osobního počítače. Smyslem programu bylo rozvinout znalosti u uvedené rizikové skupiny a zvýšit jejich uplatnění na trhu práce.

Ženy

Postavení žen na trhu práce není o nic příznivější než u předchozích dvou skupin. Zaměstnavatelé upřednostňují mužskou pracovní sílu, neboť disponuje větší územní mobilitou a nezatížeností starostmi o domácnost. Větší šance na uplatnění mají absolventky škol než vdané ženy s rodinou. Dívky po ukončení vzdělání se potýkají s problematikou pracovních zkušeností, kdežto vdaná žena nebo žena s malým dítětem řeší problematiku rodičovství.

Zaměstnavatelé argumentují tím, že u matek s malými dětmi evidují časté pracovní absence narušující plynulost pracovního procesu než u svobodných bezdětných žen.

V roce 2011 jsem si na základě vyslechnutých výpovědí od matek, které mají v péči dítě do 4 let, uvědomila další obtíže, se kterými se musí nově potýkat kromě již výše zmíněných. Nezaměstnané ženy s malým dítětem, které by mohlo nastoupit do předškolního vzdělávacího zařízení, se nemohly ucházet o nabízené místo nebo je přijmout z důvodu nepřijetí jejich dítěte do mateřské školy. V podstatě se jednalo o diskriminaci nezaměstnaných matek, neboť v dnešní době je velký nátlak na předškolní zařízení a jejich kapacita je přísně omezena. Výsledek byl takový, že přednost dostaly děti zaměstnaných rodičů a pro matky bez práce vyvstal nový problém v plnění si svých povinností vůči úřadu práce.

Zdravotně postižení lidé

„U lidí se změněnou pracovní schopností (ZPS) vystupují do popředí nejen ekonomické, sociální a psychické problémy, ale zejména problém přiměřeného smyslu života, problém pocitu lidské důstojnosti. Vzhledem ke stále většímu důrazu na produktivitu práce a výkon mají tito lidé v současné společnosti čím dále menší šanci se uplatnit na trhu práce.“¹⁶

Lidem se sníženou pracovní schopností je úřady práce věnována pomoc především formou poradenství, kde jsou informováni o novinkách souvisejících s druhem jejich postižení a možnostech o zařazení do konkrétních programů poskytovaných úřady práce.

Lidé bez kvalifikace

Do této skupiny patří mladí lidé, kteří jsou obtížně vzdělavatelní. Uvedení jedinci mají malý zájem o své zaměstnání. Faktem zůstává, že pracovníci s nízkou kvalifikací jsou stále vytěšňováni z trhu práce a nahrazováni schopnější a kvalifikovanější pracovní silou.

Romské etnikum

U této populace je šance na získání zaměstnání minimální, neboť značná část tohoto etnika absolvuje pouze základní vzdělání a dále se už nevzdělává. Velkým problémem je i to, že poměrná část této populace neukončí ani základní školu.

V minulosti byli Romové zaměstnáváni v profesích, které nevyžadovaly značné kvalifikační požadavky a na práce, které většina obyvatel České republiky odmítala za danou stanovenou cenu vykonávat.

Závěrem lze dodat, že lidský kapitál znamená budoucnost pro každou společnost. Správná cesta k rozvoji a zušlechťování lidí znamená i konkurenceschopnější eko-

---

¹⁶ BUCHTOVÁ, B., et al. *Nezaměstnanost*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2002, s. 113. ISBN 80-247-9006-8.

nomiku. Vzdělanější, kreativnější a flexibilnější pracovní síly jsou nadějí pro flexibilnější trh práce.

2.4 MLADŠÍ VĚKOVÉ SKUPINY DO 30 LET

Jedná se o jeden z článků tvořících tzv. rizikové skupiny. Jiné označení pro osoby zařazené do příslušné kategorie je absolventi škol.

Absolventem se rozumí jedinec, který chce vstoupit do zaměstnání na práci odpovídající jeho kvalifikaci, pokud celková doba jeho odborné praxe nedosáhla po řádném ukončení studia 2 let.

Absolvent se po ukončení školy chce uplatnit na trhu práce, ale setkává se s problematikou nedostatku svých praktických zkušeností a pracovních návyků. Mnohdy mu nezbývá nic jiného, než se jít zaregistrovat na úřad práce a rozšířit řady nezaměstnaných.

Nezaměstnanost mladých lidí je vždy velkým problémem. V ohrožení se ocitá především rozvoj osobní identity, rozvoj identity mužství či ženství, dosažení nezávislosti na rodičích, hodnoty rodiny a rozšiřování okruhu přátelství.

V rámci uplatnění se na trhu práce rozhoduje:

- Dosažené vzdělání a adaptace na podmínky trhu jako jsou například cesta za prací či rekvalifikace.
- Znalosti o fungování trhu a prosazení se na něm.
- Struktura sociálních sítí.
- Zkušenost z dosavadního vývoje.

Mezi základní demografické znaky, které v nemalé míře rozhodují o umístění jedince na pracovním trhu, se řadí pohlaví, věk a rodinný stav. Dalšími ovlivňujícími prvky jsou individuálně psychologické charakteristiky osobnosti, kam patří inteligence, nadání, schopnosti a temperament.

Uspěť a udržet se na pracovním trhu znamená nabízet to, o co mají potenciální zaměstnavatelé zájem a jsou ochotni to ocenit a zaplatit. Mnoho lidí v dnešní společnosti je ochotno vykonávat práce s nižšími kvalifikačními předpoklady nebo mzdovým ohodnocením jen proto, aby si udrželo popřípadě získalo zaměstnání. Současná situace na trhu práce je taková, že nás nemůže překvapit, když práce na nejnižší úrovni už nevykonávají jen lidé bez vzdělání či se základní školou, ale také lidé s vyšším vzděláním.

Do roku 2013 poskytovaly úřady práce rekvalifikační kurz Vzdělání-praxe-zaměstnání. Předpokladem pro zařazení do kurzu bylo, aby se jednalo o uchazeče o zaměstnání do věku 26 let s nulovou nebo několikaměsíční praxí nepřesahující však 1 rok. Po úspěšném absolvování kurzu byli jedinci umístěni na instituce typu úřadů práce, městských úřadů, soudů, policejních orgánů a jiných, aby získali praktické zkušenosti. Praxe spočívala v jednoroční stáži na zmíněných institucích. Po jejím ukončení obdržel jedinec roční zkušenost se zaměstnáním, kterou si už mohl uvést do svého životopisu a která mu měla dopomoci k získání pracovního místa ve svém vystudovaném oboru.

Jelikož jsem tento kurz absolvovala a jsem v kontaktu i s účastníky obdobných kurzů, mohu říct, že projekt je vymyšlen spíše teoreticky, neboť realita je bohužel jiná. Většina absolventů kurzů opět rozšířila řady nezaměstnaných. Jen malému procentu účastníků se povedlo uplatnit na trhu práce, ale jak sami přiznávají, dopomohly jim k místu spíše vlivné konexe.

2.5 VZDĚLÁNÍ JAKO PŘEDPOKLAD ZÍSKÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Vzdělání je v moderních společnostech chápáno jako klíč k zaměstnáním zajišťujícím vyšší prestiž, vyšší výdělků, vyšší životní úroveň i celkově vyšší kvalitu života. Naše vzdělání je myšleno jako příprava na budoucí zaměstnání, neboť mít zaměstnání současně znamená i mít prostředek ke společenskému vzestupu.

Pojem vzdělání znamená souhrn toho, co se člověk naučí po skončení povinné školní docházky a je základním stavebním prvkem pro získání zaměstnání.

Rozlišujeme mezi několika druhy vzdělání a to:

- ✓ **Formální vzdělání**, zahrnující střední a vyšší úrovně v rámci školské soustavy.
- ✓ **Neformální vzdělání**, které tvoří podnikové a zájmové instituce, jazykové a jiné školy, které poskytují soubory specializovaných znalostí a dovedností.
- ✓ **Informální vzdělání**, kam náleží televizní, rozhlasové a multimediální vzdělávací programy, četba odborných knih, časopisů a jiné.

V České republice existují tyto formy vzdělávání:

- **Předškolní,**
- **povinné,**
- **střední,**
- **terciární,**
- **další.**

Předškolní vzdělávání znamená formu výuky v rámci mateřských škol. V České republice jsou do mateřských škol přibrány děti ve věku od 3 let do vstupu k povinnému vzdělávání, zpravidla tedy děti ve věku mezi 6 až 7 lety. Tento stupeň vzdělávání je pro děti nepovinný, přesto zůstává poměrně hojně navštěvovaný.

Povinné vzdělávání začíná pro dítě přibližně ve věku 6 let. Povinná školní docházka činila v minulosti 10 let, ale v roce 1990 byla snížena na 9 let. Povinné vzdělávání probíhá na základních školách a je rozděleno do dvou vzdělávacích stupňů. První stupeň zahrnuje 1. - 5. ročník, druhý stupeň 6. - 9. ročník. Děti se po ukončení 5. ročníku mohou rozhodnout, zda budou pokračovat ve studiu na víceletých gymnáziích. Po úspěšném ukončení 9. ročníků se žák stává absolventem základní školy a získává základní vzdělání.

Střední vzdělávání následuje po absolvování základní školy. Střední vzdělání se v České republice provádí buď na úrovni všeobecného nebo odborného vzdělání. Všeobecné předpoklady získávají žáci na gymnáziích a odborné znalosti jsou poskytovány na středních odborných školách i učilištích.

Studium na střední škole je rozděleno do dvou vzdělávacích proudů. Prvním z nich je středoškolské studium zakončené maturitní zkouškou. Zmíněné studium trvá 4 roky a je uskutečňováno na gymnáziích, středních odborných školách, někdy i na středních odborných učilištích.

Druhým vzdělávacím proudem je středoškolské studium bez maturitní zkoušky. Studium bez maturity je realizováno na středních odborných učilištích, které trvá 2-3 roky a je završeno složením závěrečné zkoušky. Mezi hlavní cíle středních škol bez maturitní zkoušky je příprava absolventů pro praxi.

Terciární vzdělávání je v České republice umožněno všem uchazečům, kteří složili maturitní zkoušku a uspěli v přijímacím řízení, které jim umožní vstup do terciárního vzdělávání. Terciární vzdělávání probíhá na vyšších odborných školách nebo na vysokých školách.

Vyšší odborné školy navštěvují studenti, kteří neuspěli v přijímacím řízení na vysoké škole nebo nechtějí na vysoké škole studovat vůbec anebo z různých individuálních důvodů. Vyšší odborné školy jsou hojně žádané. Nabízejí totiž na rozdíl od vysokých škol praxi v rámci studovaného oboru. Odborné studium trvá 2-3 roky, je zakončeno absolutoriem a odevzdáním absolventské práce. Po úspěšném zakončení vyšší odborné školy získá absolvent titul DiS., (tedy diplomovaný specialista) a zároveň i vyšší odborné vzdělání.

Vysoké školy mohou studenti navštěvovat formou denního nebo dálkového studia. Formy vysokoškolského studia se dělí na bakalářské a magisterské studium. Bakalářské studium trvá 3 roky. Po jeho zakončení a odevzdání bakalářské práce získá student vysokoškolské vzdělání s titulem Bc., (tedy bakalář). Dále může pokračovat v navazujícím magisterském studiu po dobu 2 let. Po úspěšném složení závěrečné zkoušky a odevzdáním diplomové práce se stává magistrem s titulem Mgr.

Další vzdělávání představuje několik druhů vzdělávání. Jednou z forem je celoživotní vzdělávání, do kterého se zapojují jedinci až po skončení své vzdělávací dráhy a toto vzdělávání má pro jejich uplatnění na trhu práce zásadní význam. Důvodem velké žádanosti tohoto programu je poskytnutí možnosti doplnění vzdělání a kvalifikace,

ale také příležitost pro jedince, nespokojené se svou dosavadní vzdělanostní dráhou, typem školy nebo oborem vzdělání.

Mezi výhody vyššího vzdělání patří vyšší ekonomická aktivita, nízká míra rizika nezaměstnanosti, vyšší příjmy, dožití vyššího věku, lepší zdravotní stav, pozdější uzavírání sňatků a zakládání rodiny, více variability aktivit volného času, vyšší úroveň jazykových znalostí, lepší možnosti cestování a vyšší mzdu.

„Vzdělanostní struktura v České republice je téměř ve všech věkových skupinách z hlediska nejvyšší úrovně dosaženého vzdělání dosti homogenní. Znamená to, že naprostá většina populace má vyšší sekundární vzdělání (to je vyučení či střední škola), zatímco jen malá část dosáhla další tedy terciární úrovně.”¹⁷

Závěrem lze dodat, že v dnešní době je volba povolání velmi důležitá, ale zároveň obtížná. Usuzuji tak proto, že současnost postrádá záruky dřívější doby zaručující uplatnění po ukončení studia. Mladá generace při volbě budoucího povolání v první řadě zvažuje perspektivnost oboru v příštích letech a teprve potom si klade otázky, zda zvládne náročnost vybraného studia a zda je se svojí volbou spokojena.

---

¹⁷ KUCHAR, P. *Trh práce*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2007, s. 68-69. ISBN 978-80-246-1383-3.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3. ANALÝZA UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ NA BLANENSKU

Obsahem této kapitoly bude, jak už napovídá sám název, zaměření na uplatnění absolventů škol z lokace Blanenska. V této kapitole pojednávám o stanoveném cíli a hypotézách, zvolené metodě výzkumu, oslovených respondentech, popisu výzkumu a jeho následné analýze. Na závěr shrnu výsledek šetření a prezentuji odpovědi na stanovené hypotézy.

3.1 CÍL VÝZKUMU

Cílem výzkumu bude ukázat z celkového počtu respondentů počet zaměstnaných a nezaměstnaných jedinců z vybraného okolí. Dále porovnáám situaci pracovního uplatnění na vesnici a ve městě. Zhodnotím zkušenosti respondentů s nezaměstnaností a ukáži nejfrekventovanější obory uplatnění zaměstnaných respondentů. V neposlední řadě srovnám uplatnění na trhu práce mezi absolventy středních a vysokých škol.

Pro výzkumné šetření jsem stanovila následující hypotézy:

- H 1:** Uplatnění na trhu práce je u žen nižší než u mužů.
- H 2:** Lepší šance na uplatnění na trhu práce mají lidé, kteří bydlí ve městech.
- H 3:** Absolventi základních škol dávají přednost studiu na střední škole než okamžitému umístění na trh práce.
- H 4:** Větší šance na uplatnění na pracovním trhu z hlediska vzdělání mají absolventi vysokých škol než absolventi středních škol.
- H 5:** Práce na počítači je důležitým předpokladem pro získání zaměstnání.
- H 6:** Míra nezaměstnanosti je u žen vyšší než u mužů.

3.2 METODA VÝZKUMU

Pro zpracování praktické části mé bakalářské práce bude použita kvantitativní metoda, kdy bude použito měřitelných proměnných. Abych toho dosáhla, použiji dotazníkové šetření. Dotazník bude obsahovat 14 otázek. Otázky budou voleny formou uzavřených odpovědí. To znamená, že u každé otázky si respondent vybere z několika možností a zakroužkuje jednu odpověď.

3.3 VÝZKUMNÝ PRVEK

Za výzkumný prvek pro svoje dotazníkové šetření jsem si vybrala respondenty z okolí Blanenska. Celkem jsem oslovila 90 lidí. Odevzdaných a správně vyplněných dotazníků se mi vrátilo 69. Z toho plyne, že ve svém výzkumu jsem pracovala s celkem 69 respondenty. Pro udělení dotazníku bylo třeba, aby oslovený jedinec byl absolventem základní, střední nebo vysoké školy ze zvolené oblasti. To obnášelo, aby respondentova doba po ukončení jeho současného nejvyššího dosaženého vzdělání nepřesáhla lhůtu dvou let, kdy za absolventa už není považován. Respondenti byli vybráni z lokace mého bydliště, kde jsem měla jistotu, že splňují zadané požadavky. Dále byli osloveni jedinci, kteří pocházeli z okolí Blanenska, formou osobního kontaktu nebo přes sociální síť, přitom anonymita respondentů byla zachována.

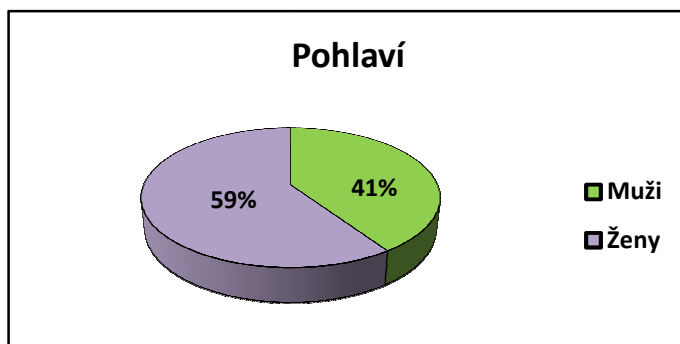
3.4 VÝZKUM A JEHO ANALÝZA

Dotazníkové šetření obsahovalo 14 otázek, které byly formulovány v podobě uzavřených odpovědí. Respondenti si vybrali jednu možnost a zakroužkovali.

OTÁZKA Č. 1

V otázce č. 1. jsem vyhodnocovala pohlaví respondentů. Celkový počet odevzdaných dotazníků činil 69 kusů. Muži byli zastoupeni 28 hlasy a ženy 41 hlasy. V procentovém měřítku vypadá graf následujícím způsobem:

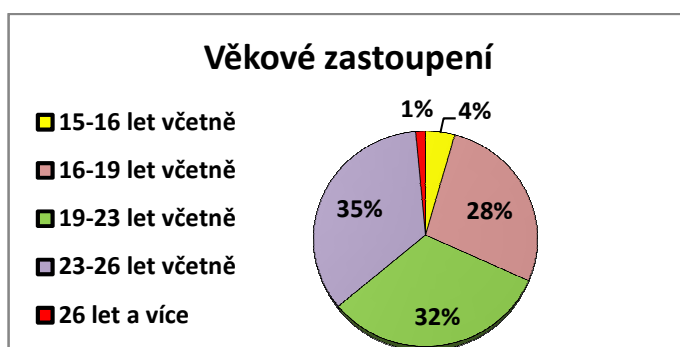

Ze znázorněného grafu jasně vyplývá, že v mém výzkumu budou převládat ženy než muži. Ženy zaujímají 59% z celkového počtu odevzdaných dotazníků a muži pouhých 41%.

OTÁZKA Č. 2

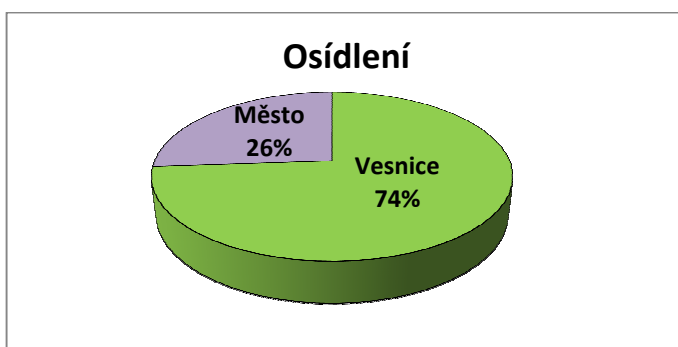
Ve druhé otázce jsem zkoumala zastoupení studentů v pěti věkových kategoriích. Z celkového počtu 69 respondentů 3 příslušeli do skupiny 15-16 let včetně, 19 do skupiny 16-19 let včetně, 22 do kategorie 19-23 let včetně, 24 do skupiny 23-26 let včetně a jen 1 do skupiny 26 let a více.

Z uvedeného grafu je patrné, že největší zastoupení má skupina 23-26 let včetně a nejmenší 26 let a více.

OTÁZKA Č. 3

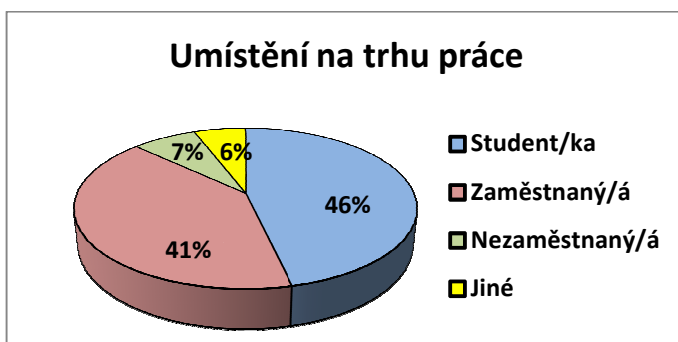
Ve třetí otázce jsem se dotazovala, zda respondenti bydlí na vesnici nebo ve městě. Městem bylo myšleno osídlení více jak nad 10 000 obyvatel, což podle statistických údajů mají Boskovice a Blansko. Z výzkumu vyplývá, že 51 respondentů žije na vesnici a 18 ve městě.

Z grafu vyplývá, že 74% respondentů odpovědělo, že bydlí na vesnici a pouhých 26% dotázaných bydlí ve městě.

OTÁZKA Č. 4

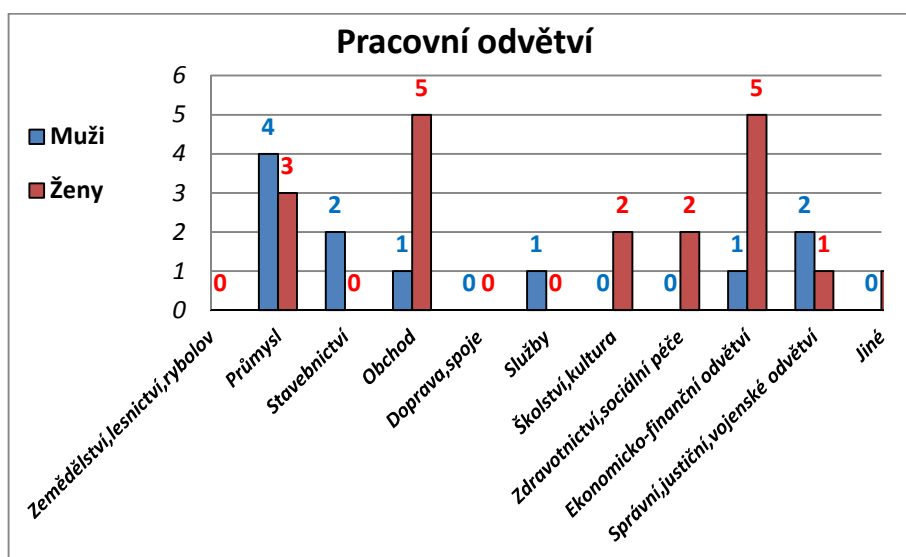
Cílem čtvrté otázky bylo vyhodnotit současný stav dotázaných na trhu práce. Z uvedených odpovědí je patrné, že 32 respondentů v současné době studuje, 28 se věnuje zaměstnání a 5 je nezaměstnaných. Čtvrtou možnost, tedy *jiné*, zvolili 4 lidé. 3 z těchto respondentů uvedlo, že je zaměstnáno, ale zároveň se věnují dálkovému studiu na vysoké škole a 1 dotázaný uvedl, že je v současné době na mateřské dovolené.

Znázorněný graf ukazuje, že největší zastoupení z dotázaných mají studenti s 46%, hned za nimi jsou zaměstnaní s 41%. Nezaměstnaných respondentů z výzkumného prvku je 7% a 6% dotázaných uvedlo možnost *jiné*.

OTÁZKA Č. 5

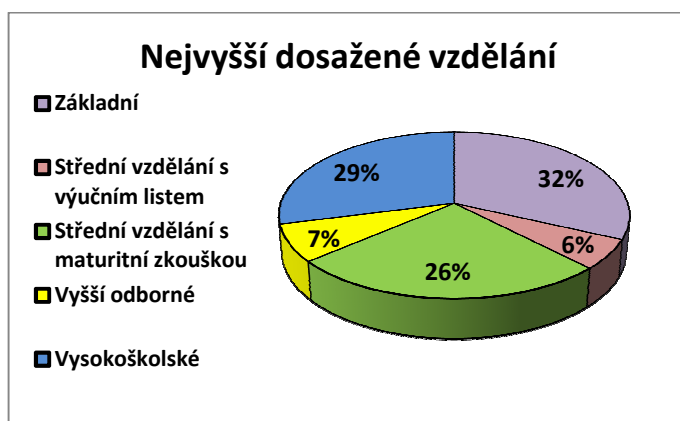
Otázku pátou zodpovídalo pouze 31 respondentů, neboť z předchozí otázky vyplynulo, že 28 dotázaných je zaměstnáno a 3 uvedli, že sice pracují, ale zároveň dále studují, proto tedy 31 respondentů. Cílem páté otázky je ukázat nejzastoupenější odvětví na pracovním trhu a také uplatnění mužské i ženské populace v těchto oborech.

Graf ukázal, že největší zastoupení má *Obchod a Ekonomicko-finanční odvětví*, které je v obou případech zastoupeno převážně ženami. Druhé místo zaujímá *Průmysl*, kde převažuje mužská populace. Naopak v *Dopravě* a spojích nepracuje z dotázaných respondentů nikdo.

OTÁZKA Č. 6

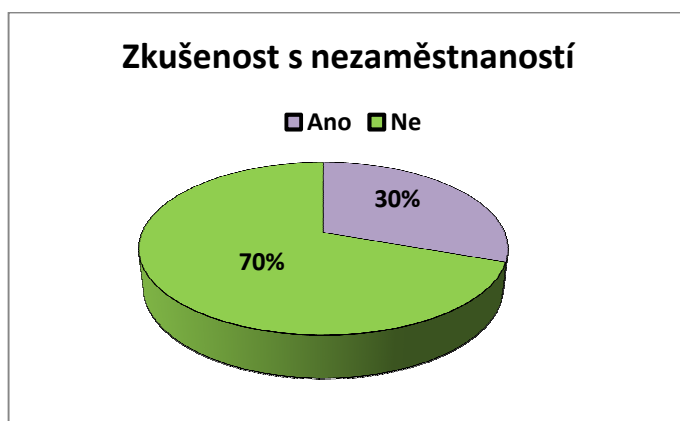
Šestá otázka posuzuje nejvyšší dosažené vzdělání z celkového počtu 69 respondentů. Základní vzdělání má v současné době 22 dotázaných, střední vzdělání s výučním listem získali 4 respondenti, střední vzdělání s maturitní zkouškou získalo 18 dotázaných, vyšší odborné vzdělání má 5 jedinců a vysokoškolské získalo 20 osob.

Nejvyšší zastoupení mají respondenti s ukončeným základním vzděláním (32%), druhou příčku obsadili vysokoškoláci (29%) a třetí skupinou s velkým procentuálním zastoupením jsou osoby se středním vzděláním zakončeným maturitní zkouškou (26%).

OTÁZKA Č. 7

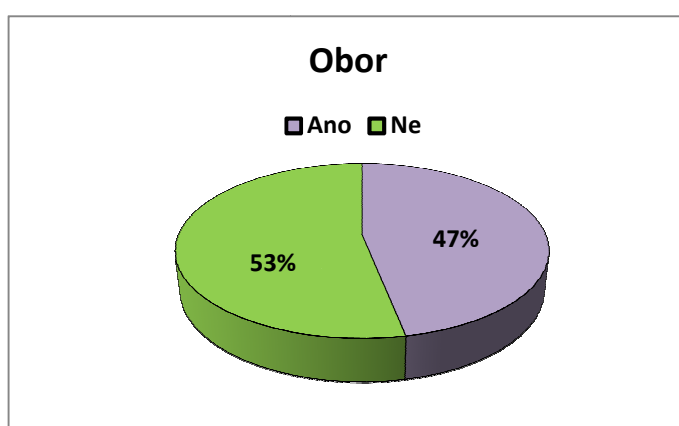
Na sedmou otázku zabývající se zkušeností s nezaměstnaností odpovědělo z 69 dotázaných pouze 21 osob kladně a 48 jedinců záporně.

Graf odhalil, že 70% dotázaných jedinců nemá žádné zkušenosti s nezaměstnaností, zatímco zbývajících 30% ano.

OTÁZKA Č. 8

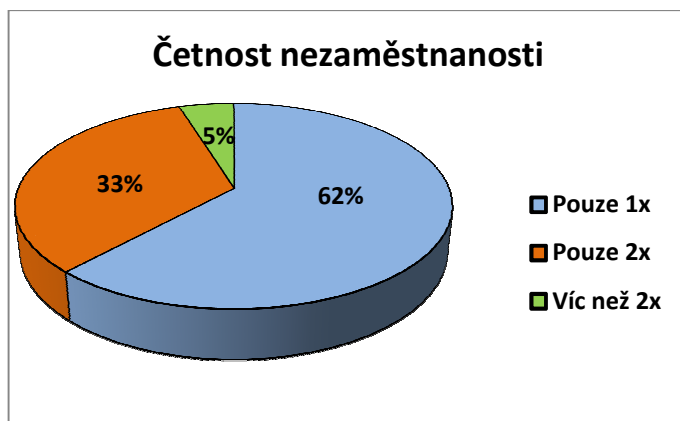
Na otázku osmou odpovídalo pouze 32 osob, které jsou v současné době zaměstnané. Tento výčet zahrnuje 28 zaměstnaných jedinců, 3 studenty s dálkovým studiem přivydělávajících si práci a 1 matku, která před nástupem na mateřskou dovolenou pracovala a tudíž splnila kritérium pro vyplnění této otázky. Osmá otázka měla ukázat, kolik lidí skutečně pracuje v oboru, jenž vystudovali, a kteří pracují mimo své zaměření. Z dotazníkového výzkumu vyplynulo, že 15 respondentů se uplatnilo ve svém oboru, ale 17 osob takové štěstí nemělo.

Graf jednoznačně ukazuje, že ze zaměstnané sféry se ve svém vystudovaném oboru uplatnilo 47% lidí a zbývajících 53% jedinců pracuje v jiném resortu.

OTÁZKA Č. 9

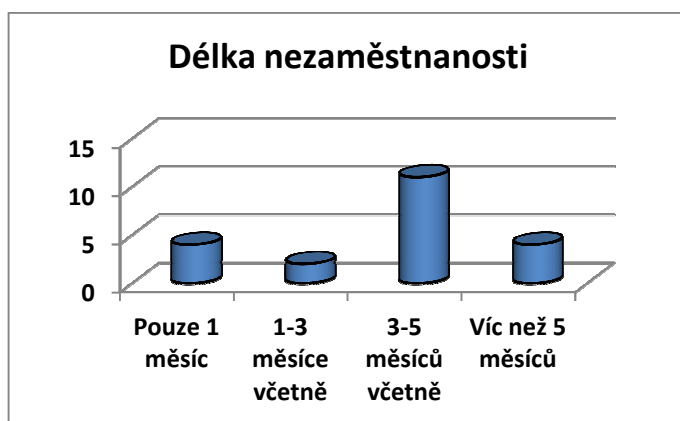
Devátá otázka nebyla určena pouze nezaměstnaným jedincům v současné době, ale i těm lidem z výzkumného vzorku, kdo v sedmé otázce zvolil odpověď ANO, tedy zkušenost s nezaměstnaností. Z výsledků sedmé otázky vyplývá, že 21 osob se s nezaměstnaností již setkalo. Proto 21 respondentů je základ pro výpočty a výsledky deváté otázky, která zkoumala četnost nezaměstnanosti. Výzkum odhalil, že zkušenost s nezaměstnaností pouze 1x má 13 osob, pouze 2x má 7 lidí a víc než 2x jen 1 člověk.

Graf vyjádřený v procentech vypadá následovně: Nezaměstnaných pouze 1x bylo 62%, tedy nejvíce z celku, 33% osob bylo evidováno pouze 2x a jen 5% se s nezaměstnaností setkalo více než 2x.

OTÁZKA Č. 10

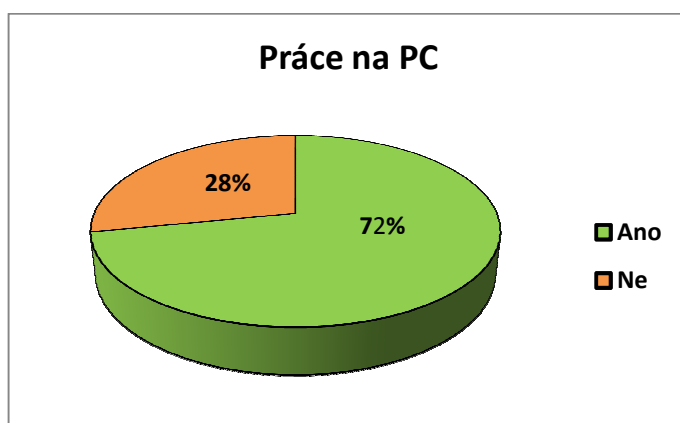
Pro otázku desátou platí stejná pravidla jako v předchozí deváté otázce. Tedy 21 respondentů, kteří se setkali s nezaměstnaností, mohli odpovědět na otázku číslo 10. Podstatou otázky je zjistit délku nezaměstnanosti u vybraných jedinců. Výsledky odhalily, že 4 lidé byly pouze 1 měsíc v evidenci úřadu práce, 2 osoby jen měsíc až 3 měsíce, 11 lidí bylo 3-5 měsíců nezaměstnaných a 4 lidé byli více než 5 měsíců bez práce.

Znázorněný graf ukazuje, že nejzastoupenější skupinou je sloupec představující 3-5 měsíců s 11 lidmi, kdežto nejmenší je sloupeček 1-3 měsíce s 2 lidmi. Znamená to tedy, že nejvíce se lidé setkávají s maximálně 5 měsíční evidencí na úřadě práce.

OTÁZKA Č. 11

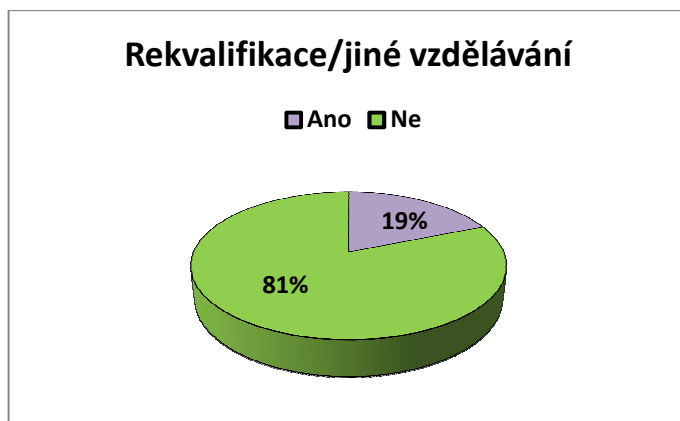
V jedenácté otázce jsem se respondentů ptala, zda k výkonu svého současného povolání, potřebují znalost práce na počítači. Opět jsem počítala s celkovými 32 respondenty. Z tohoto celku většina, která činí 23 hlasů, odpověděla *Ano* a jen 9 hlasů znělo *Ne*.

Z grafu je jasné, že 72% respondentů k výkonu svého povolání dovednost ovládat počítač potřebuje a jen 28% lidí ne.

OTÁZKA Č. 12

Smyslem dvanácté otázky bylo odhalit, zda je rekvalifikace nebo jiné vzdělávání důležité pro získání nebo udržení si svého současného pracovního místa. Z 69 odpovědí, zahrnujících nejen zaměstnané, ale i studenty a nezaměstnané, tedy všechny respondenty z výzkumného vzorku, jich pouze 13 odpovědělo kladně a zbylých 56 záporně.

Graf potvrzuje, že 81% nepotřebuje nebo nemá zájem o další vzdělávání formou rekvalifikace či jiného zdokonalování dovedností. Pouhých 19% dotázaných se věnuje dálkovému studiu, rekvalifikaci nebo jinému vzdělávání.

OTÁZKA Č. 13

Třináctá otázka je určena zaměstnaným jedincům nebo těm, kteří v současné době práci ztratili, ale zkušenosti se zaměstnáním mají. Celkový počet činil 37 osob. Cílem otázky byla změna povolání během pracovní kariéry. 12 respondentů odpovědělo, že povolání změnilo a zbylých 25 odpovědělo záporně.

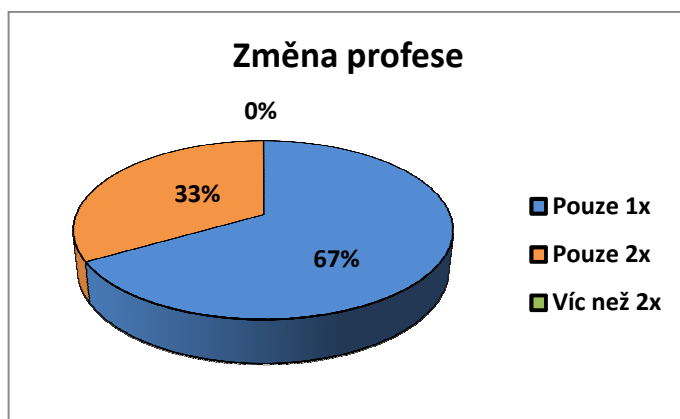

Graf ukazuje, že během svojí pracovní kariéry 68% osob nezměnilo povolání. Pouhých 32% osob uvedlo, že změnu povolání podstoupilo.

OTÁZKA Č. 14

Tato otázka byla určena pouze pro respondenty, kteří v předchozí otázce zvolili možnost Ano. V případě, že někdo z respondentů během své kariéry změnil povolání, v této otázce jsem se ho ptala na četnost. 12 osob uvedlo, že povolání změnilo. Z toho 8 lidí změnilo práci pouze 1x a 4 lidé změnili zaměstnání pouze 2x. Nikdo z dotázaných neuvedl, že by povolání změnil víc než 2x.

Graf dokládá, že 67% lidí změnilo povolání pouze 1x a 33% osob pouze 2x. Zastoupení lidí se změnou zaměstnání víc než 2x nebylo žádné.

3.5 SHRNU TÍ A POTVRZENÍ ČI VYVRÁCENÍ HYPOTÉZ

Výzkum byl určen pro absolventy základních, středních a vysokých škol. Lokality šetření proběhla v oblasti Blanenska. Použila jsem kvantitativní metodu a jako formu provedení výzkumu dotazník. Dotazník se skládal z 14 otázek a výzkumu se zúčastnilo celkem 69 osob.

V první otázce zaměřené na pohlaví respondentů, se ukázalo, že výzkumu se účastnilo víc žen než mužů. Nejzastoupenější věkovou skupinou byli lidé ve věku od 23 do 26 let, jak vyplývá z odpovědí u druhé otázky. Třetí otázka dokazuje, že většina respondentů z výzkumného vzorku žije na vesnici. Čtvrtá otázka se zabývala ekonomickou aktivitou osob. Z grafu je názorné, že převládají studenti nad zaměstnanou vrstvou obyvatelstva. Pátá otázka měla odhalit nejžádanější odvětví na trhu práce. Výsledky

odhalily, že v obchodní a ekonomicko-finanční sféře je zaměstnáno nejvíce respondentů z výzkumného vzorku.

Základní vzdělání převládalo u šesté otázky, jejímž cílem bylo ukázat nejvyšší dosažené vzdělání. Z celkového počtu respondentů většina uvádí, že zkušenosti s nezaměstnaností nemá. U osmé otázky zaměstnaná sféra lidí vypověděla, že se uplatnili na trhu práce v jiném oboru, než který vystudovali. Respondenti, kteří mají zkušenost s nezaměstnaností, uvedli, že se tato situace ve většině případů neopakovala více než pouze jedenkrát. Délka nezaměstnanosti u osob, které s ní mají své zkušenosti, byla nejvíce zastoupena v rozmezí 3-5 měsíců.

Přes 70% lidí uvedlo, že k výkonu svého zaměstnání potřebují umět ovládat práci na počítači. Jen 19% osob prozradilo, že k udržení nebo získání zaměstnání absolvovali rekvalifikaci nebo jiné vzdělávání. Přes 30% zaměstnanců prohlásilo, že během své kariéry změnilo povolání. Pokud se tak stalo, tak nadpoloviční většina z nich uvedla, že se tak nestalo více než pouze jedenkrát.

Z šesti stanovených hypotéz se 3 ukázaly jako pravdivé a 3 hypotézy byly vyvráceny.

První hypotéza:

H 1: *Uplatnění na trhu práce je u žen nižší než u mužů.*

Tuto hypotézu se mi podařilo vyvrátit. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 69 osob. Z této části jich 31 aktivně pracuje. Z 31 lidí je na trhu práce zastoupeno 19 žen a 12 mužů. Ženy tedy převládají nad muži, a proto je uvedená hypotéza neplatná.

Druhá hypotéza:

H 2: *Lepší šance na uplatnění na trhu práce mají lidé, kteří bydlí ve městech.*

Druhou hypotézu musím opět vyvrátit, neboť z výzkumu jednoznačně vyplývá, že většina respondentů bydlí na vesnici. Provedla jsem analýzu a zjistila, že ze zaměstnané větve respondentů, kterých je 37, 27 osob bydlí na vesnici a z nich jsou pouze 4 nezaměstnaní. Pracujících respondentů z města je 9 a jen 1 je nezaměstnaný. Uvedená data potvrzují, že lidé z vesnic mají větší zastoupení a také uplatnění na trhu práce.

Třetí hypotéza:

H 3: *Absolventi základních škol dávají přednost studiu na střední škole než okamžitému umístění na trh práce.*

Třetí hypotéza je pravdivá. Mého dotazníkového výzkumu se zúčastnilo celkem 22 osob se základním vzděláním a z nich nikdo v současné době nepracuje, neboť všichni studují na střední škole.

Čtvrtá hypotéza:

H 4: *Větší šance na uplatnění na pracovním trhu z hlediska vzdělání mají absolventi vysokých škol než absolventi středních škol.*

Čtvrtá hypotéza byla opět vyvrácena. Dotazníková analýza odhalila, že se středoškolským vzděláním je zaměstnáno 16 respondentů a 15 osob se na trhu práce uplatnilo s vysokoškolským vzděláním. K 11 absolventům vysoké školy jsem přičetla i 4 absolventy s vyšším odborným vzděláním, neboť je podle teoretické části mé bakalářské práce chápáno jako terciární vzdělání, tedy je to vyšší vzdělání než středoškolské.

Pátá hypotéza:

H 5: *Práce na počítači je důležitým předpokladem pro získání zaměstnání.*

Hypotéza, zabývající se dovedností pracovat s počítačem byla potvrzena. Z celkového počtu 32 lidí je znalost práce na počítači důležitá k výkonu zaměstnání pro 23 osob, což je jednoznačně více než pouhých 9 osob, které uvedly, že počítač k výkonu své práce nepotřebují.

Šestá hypotéza:

H 6: *Míra nezaměstnanosti je u žen vyšší než u mužů.*

Šestá hypotéza byla potvrzena. Jak ukazuje můj výzkum, z celkového počtu nezaměstnaných, kterých je pouhých 5 respondentů, jsou 4 ženy v současné době bez práce a nezaměstnaný je jen 1 muž. Poslední hypotéza se ukázala být pravdivou.

Jsem si vědoma, že kdybych měla větší zastoupení mužské populace, více osob žijících ve městě, více nezaměstnaných respondentů a více vysokoškolských absolventů, vypadaly by výsledky hypotéz jinak. To znamená, že pravdivé hypotézy by mohly být vyvráceny a naopak. Nicméně jsem pracovala poctivě a vyhodnotila pouze získaný materiál, který jsem obdržela od respondentů.

ZÁVĚR

Pro lepší přehlednost jsem svoji bakalářskou práci rozdělila na teoretickou a praktickou část. Tomuto uspořádání jsem uzpůsobila i cíle práce a myslím si, že jsem je splnila.

Náplní teoretické části jsou obecné cíle jako charakteristika nezaměstnanosti, přehled jejího dělení, popis vývoje v České republice a sociální dopady na podstatu člověka po všech stránkách. Myslím si, že i politika zaměstnanosti je obsáhle popsána, neboť kromě teorie je obohacena i o příspěvky z praxe. Tyto poznatky už nejsou tak idealistické a předkládají jiný pohled, než který je uváděn v odborné literatuře. Absolventi škol tvořících jednu složku z rizikových skupin, jsou stavebním kamenem ekonomické společnosti, proto je důležité jejich umístění na pracovním trhu. Jedním z předpokladů pro úspěšný start do budoucího povolání je vzdělání, proto jsem mu věnovala pozornost a zařadila ho do první části bakalářské práce.

Teoretická část se může pro některé jedince jevit jako nezáživná, neboť definic, charakteristik a polemik na zvolenou problematiku bylo v odborné literatuře napsáno hodně. Proto si myslím, že jako zpestření bude pro čtenáře přínos mých praktických zkušeností nabytých na úřadě práce. První kapitola by mohla zaujmout především obsáhlým výčtem sociálních důsledků nezaměstnanosti. Pro mě byl překvapující pokles a následně vysoký nárůst nezaměstnanosti za posledních 20 let. Z uvedených tabulek v první kapitole se mi potvrdilo, že nezaměstnanost nejenže je problémem dnešní společnosti, ale také se její stav nelepší a postupně roste. Druhá kapitola obohatí čtenářovi znalosti především v aktivní politice zaměstnanosti a rozšíří mu obzory skutečností odehrávajících se v pozadí úřadů práce. Mladší generaci určitě zaujme přehled rizikových skupin, jehož jsou součástí a především si uvědomí, jak je vzdělání nezbytné pro další krok do budoucna.

Jako nejzajímavější část bakalářské práce se mi jeví praktická část, protože alespoň pro mě přinesla překvapivé výsledky, než jsem očekávala. Praktickou část jsem rozdělila do 5 podkapitol. Smyslem druhé části bakalářské práce bylo provést kvantitativní výzkum, ke kterému jsem použila dotazníkovou metodu s 14 otázkami. Cílem bylo odhalit zaměstnanost a nezaměstnanost absolventů z lokality Blanenska. Dále jsem po-

rovnávala situaci pracovního uplatnění na vesnici a ve městě. Součástí výzkumu byly i zkušenosti respondentů s nezaměstnaností a nejpočetnější obory uplatnění na trhu práce. Ve výzkumu jsem se zaměřila i na rozdíly mezi absolventy středních a vysokých škol v rámci umístění na pracovním trhu.

Po provedené analýze mého výzkumu jsem byla překvapena. Prvním zarážejícím faktem pro mě bylo vysoké procento zaměstnaných respondentů. Očekávala jsem, že budou spíše převládat studenti nebo nezaměstnaní. Zároveň si uvědomuji, že data mohou být zkreslená, neboť někteří respondenti se mohli stydět za svůj status a raději zaškrtnli falešnou skutečnost. To je ostatně riziko každého dotazníku.

Dále mě udivil výsledek stanovených hypotéz. Z 6 se pravdivých ukázaly jen 3 a zbylé 3 byly falsifikovány. Mě osobně překvapil výsledek 3 hypotéz, neboť jsem očekávala naprostý opak. Předpokládala jsem, že ženy mají s uplatněním na trhu práce větší problémy než muži, ale jak dokazuje výsledek první hypotézy, mýlila jsem se. Totéž se mi stalo i u druhé hypotézy, protože jsem očekávala, že lidé bydlící ve městech jsou úspěšnější v hledání práce než lidé žijící na vesnici. Opěť jsem byla vyvedena z omylu. A poslední mojí mýlkou byla čtvrtá hypotéza, neboť jsem předpokládala, že vysokoškolští jedinci nemají problém najít zaměstnání z pozice jejich vyššího vzdělání nad středoškolským. U zbývajících hypotéz jsem předpokládala výsledky, které byly později prokázány mým výzkumem.

Na závěr bych chtěla dodat, že nezaměstnanost je jev, který provází naši společnost od nepaměti, jen mu byly dávány různé názvy. Trh práce má pro každého jedince, který chce pracovat, nezastupitelné postavení, neboť právě zde člověk nabízí sám sebe jako pracovní sílu a odměnou mu je nabídka zaměstnání. Absolventi škol se potýkají s nedostatkem praktických zkušeností po ukončení školy, ale jak dokládá můj výzkum, není to nepřekonatelná překážka. Když pomínu absolventy základních škol, u kterých se předpokládá pokračující studium na střední škole, tak většina respondentů účastnících se výzkumu své místo na pracovním trhu našla. Zastávám názor, že rostoucí nezaměstnanost a současná situace na pracovním trhu představuje nejen ekonomickou zátěž pro českou společnost, ale především se jedná o vážný problém, před kterým by se neměly zavírat oči a brát ho na lehkou váhu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
2. Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
3. Zákoník práce č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

4. BECK, U. *Riziková společnost*. (Přel. Vochoč, O.) 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004, 431 s. ISBN 80-86429-32-6.
5. BEDNAŘÍK, A., a kol. *Vize rozvoje České republiky do roku 2015*. 1. vyd. Praha: Gutenberg, 2001, 245 s. ISBN 80-86349-02-0.
6. BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003, 140 s. ISBN 80-86429-16-4.
7. BUCHTOVÁ, B., a kol. *Nezaměstnanost*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2002, 236 s. ISBN 80-247-9006-8.
8. HRABA, J., PECHAČOVÁ, Z., LORENZ, O. F. *Deset rodin po deseti letech*. 1. vyd. Praha: Academia, 1999, 134 s. ISBN 80-200-0731-8.
9. KATRŇÁK, T. *Odsouzení k manuální práci*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004, 190 s. ISBN 80-86429-29-6.
10. KELLER, J. *Abeceda prosperity*. 1. vyd. Brno: Doplněk, 1997, 160 s. ISBN 80-85765-98-5.
11. KOTÝNKOVÁ, M., NĚMEC, O. *Lidské zdroje na trhu práce*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2003, 199 s. ISBN 80-86419-48-7.
12. KUCHAR, P. *Trh práce*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2007, 183 s. ISBN 978-80-246-1383-3.
13. MAREŠ P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, 172 s. ISBN 80-901424-9-4.
14. MATĚJŮ, P., STRAKOVÁ, J. a kol. *(Ne) rovné šance na vzdělání*. 1. vyd. Praha: Academia, 2006, 411 s. ISBN 80-200-1400-4.
15. SIROVÁTKA, T., HORA, O. *Rodina, děti a zaměstnání v české společnosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita; Boskovice: Albert, 2008, 328 s. ISBN 978-80-7326-140-5.

16. SIROVÁTKA, T., WINKLER, J., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Nejistoty na trhu práce*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita; Boskovice: Albert, 2009, 197 s. ISBN 978-80-7326-172-6.
17. SURYNEK, A., KOMÁRKOVÁ, R., KAŠPAROVÁ, E. *Základy sociologického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2001, 160 s. ISBN 80-7261-038-4.
18. *Statistická ročenka České republiky 2009*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2009, 807 s. ISBN 978-80-250-1948-1.
19. *Statistická ročenka České republiky 2010*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2010, 799 s. ISBN 978-80-250-2033-3.
20. *Statistická ročenka České republiky 2011*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2011, 810 s. ISBN 978-80-250-2105-7.
21. <http://www.czso.cz>
22. <http://portal.mpsv.cz>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Vzor dotazníku

Příloha č. 2 Míra registrované nezaměstnanosti v ČR podle krajů k 31. 12. 2010

Příloha č. 3 Absolventi škol z okolí Boskovic registrovaní na úřadě práce v letech 2009 a 2010

Příloha č. 1

Dobrý den,

chtěla bych Vás touto cestou požádat o zakroužkování údajů a vyplnění dotazníku.

Výsledná data budou použita jako součást praktické části mé bakalářské práce na téma: „Nezaměstnanost a možnosti uplatnění na pracovním trhu“ a zůstanou anonymní.

Chtěla bych Vám poděkovat za Vaši vstřícnost, čas a odevzdání dotazníku.

Prosím označte:

1. Jsem

- a) Muž
- b) Žena

2. Věková kategorie, do které patřím

- a) 15 – 16 let včetně
- b) 16 – 19 let včetně
- c) 19 – 23 let včetně
- d) 23 – 26 let včetně
- e) 26 let a více

3. Bydlím

- a) Na vesnici
- b) Ve městě (* v tomto případě se rozumí nad 10 000 obyvatel)

4. V současné době jsem

- a) Student/ka
- b) Zaměstnaný/á
- c) Nezaměstnaný/á
- d) Jiné (* prosím uveďte)

5. Jestliže jste v předchozí otázce zvolili možnost „B“, uveďte prosím druh odvětví, ve kterém pracujete

- a) Zemědělství, lesnictví, rybolov

Příloha č. 1

- b) Průmysl (těžební, hutnický, energetický, strojírenský a ostatní průmysl)
- c) Stavebnictví
- d) Obchod
- e) Doprava, spoje
- f) Služby
- g) Školství, kultura
- h) Zdravotnictví, sociální péče
- i) Ekonomicko – finanční odvětví
- j) Správní, justiční, vojenské odvětví
- k) Jiné (* prosím *uved'te*)

6. Nejvyšší dosažené vzdělání, které jsem získal/a

- a) Základní
- b) Střední vzdělání s výučním listem
- c) Střední vzdělání s maturitní zkouškou
- d) Vyšší odborné
- e) Vysokoškolské

7. Zkušenost s nezaměstnaností mám

- a) Ano (* *v tomto případě se rozumí, jestli jste už někdy byl/a nezaměstnaný/á*)
- b) Ne

8. Jste-li zaměstnán/a, pracujete v oboru, který jste vystudoval/a

- a) Ano
- b) Ne

9. Jestliže jste někdy byl/a nezaměstnán/a, uveďte prosím četnost

- a) Pouze 1x
- b) Pouze 2x
- c) Víc než 2x

10. Jak dlouho trvá/trvala evidence na úřadě práce v případě, že jste byl/a nezaměstnán/a

- a) Pouze 1 měsíc
- b) 1 – 3 měsíce včetně
- c) 3 – 5 měsíců včetně
- d) Víc než 5 měsíců

Příloha č. 1

11. K výkonu svého současného zaměstnání potřebuji znalost práce na počítači

- a) Ano
- b) Ne

12. Pro získání pracovního místa nebo jeho udržení jsem podstoupil/a rekvalifikaci či jiné vzdělávání

- a) Ano
- b) Ne

13. Za celou svoji kariéru jsem změnil/a povolání

- a) Ano
- b) Ne

14. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a „Ano“, vyberte z následujících možností

- a) Profesi jsem změnil/a pouze 1x
- b) Profesi jsem změnil/a pouze 2x
- c) Profesi jsem změnil/a víc než 2x

Příloha č. 2 Míra registrované nezaměstnanosti v ČR podle krajů k 31. 12. 2010

Míra registrované nezaměstnanosti v ČR podle krajů k 31. 12. 2010

Zdroj: Český statistický úřad

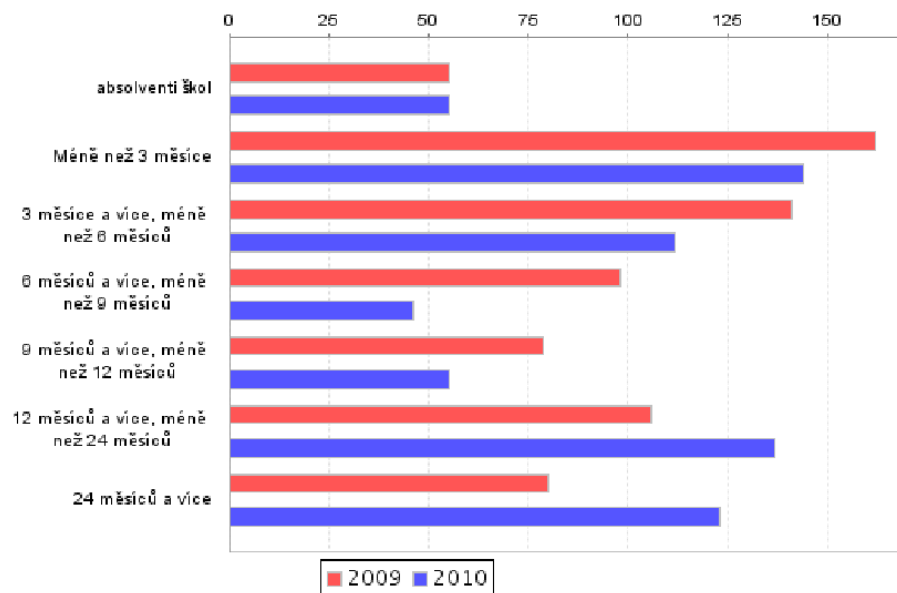
	2000	2001	2002	2003	2004	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Česká republika	8,87	8,90	9,81	10,31	10,33	9,47	8,88	7,67	5,98	5,96	9,24	9,57
Praha	3,42	3,39	3,73	4,02	4,24	3,58	3,25	2,72	2,16	2,14	3,66	4,07
Středočeský	6,80	6,76	7,21	7,43	7,47	6,85	6,25	5,32	4,25	4,47	7,01	7,73
Jihočeský	5,82	6,03	6,65	6,96	7,24	6,59	6,69	5,68	4,47	4,83	7,78	8,50
Plzeňský	6,47	6,52	7,06	7,60	7,41	6,74	6,45	5,60	4,43	5,03	8,16	8,25
Karlovarský	8,02	8,71	10,07	10,62	11,60	10,75	10,28	9,20	7,32	7,62	11,07	11,39
Ústecký	16,15	15,83	17,13	17,94	16,93	15,85	15,41	13,77	10,96	10,26	13,61	13,90
Liberecký	6,44	7,35	8,68	9,48	9,06	8,22	7,73	7,04	6,05	6,95	11,24	10,54
Královéhradecký	5,89	6,30	7,30	7,89	8,28	7,67	7,33	6,32	4,70	4,81	7,97	8,37
Pardubický	7,87	7,93	8,66	9,42	9,62	8,94	8,35	6,91	5,43	5,95	9,58	9,87
Vysočina	7,48	7,02	8,32	9,20	9,38	8,85	8,23	7,10	5,63	6,27	10,25	10,73
Jihomoravský	9,35	9,73	11,20	11,45	11,56	10,69	10,21	8,82	6,92	6,83	10,59	10,87
Olomoucký	11,87	11,78	12,20	12,48	12,53	11,73	10,65	8,97	6,73	6,87	12,19	12,48
Zlínský	8,14	8,51	10,22	10,61	10,56	9,53	9,27	7,75	6,02	6,13	10,83	10,74
Moravskoslezský	15,13	15,11	15,89	16,84	16,85	15,66	14,23	12,58	9,62	8,49	12,14	12,36

Tabulka znázorňuje výši míry nezaměstnanosti (%) v jednotlivých krajích v České republice. Pro lepší přehlednost jsem zvýraznila Jihomoravský kraj, neboť Blanensko je jeho součástí.

Příloha č. 3 Absolventi škol z okolí Boskovic registrovaní na úřadě práce v letech 2009 a 2010

Uchazeči o zaměstnání ve vybraném území¹

Kód: TPR6010UC
Území: obec
Boskovice

Poznámky
¹ zdroj: MPSV ČR